

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatalBudapest, József-körút
5. szám.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achilles” Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre” a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet” a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyletemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivó-Egylet,“ az „Érsekújvári Vivó- és Torna-Egylet,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egylet,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a „Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Föv. Vivó-Club,“ a „Körmenyi Athletikai Club,“ a „Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl,“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egylet,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja Újhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvas Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhely Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycli) Egyesület,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület,“ „Veszprémi torna-egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegyesület,“ „Sportkedvelők köre”

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetéinek.

TORNA.

Tornázás a szobában.

Sulyzó. Vasbot.

(Képekkel.)

A téli idő — leszámítva a korcsolyázást — a szobába szorítja a tornázást s így ehhez kell szabni a testgyakorlatokat. A tornász korához és hajlamaihoz képest kell megválasztani a testedző eszközöket s így az egyiknek főképp a vivás, másikkak a nagy szergyakorlatok, a harmadiknak pedig a kézi szergyakorlatok valók.

Ezuttal az utóbbiak közül foglalkozunk a sulyzókkal és vasbotokkal, mint a melyeket egyaránt lehet használni a magános tornázásra valamint az iskolai még pedig fiú- és leányiskolai tornázásra.

A sulyzó két — vasrud által összekötött — golyóból áll. A sulyzó sulya igen különböző lehet, $\frac{1}{4}$ vagy $\frac{1}{2}$ kilogrammtól akár egészen egy mázsáig. De természetesen iskolákban csak a legkönnyebbeket szabad használni, lányiskolákban pedig legfeljebb csak a $\frac{1}{2}$ vagy 1 kilogrammosat.

A ki jótátsu szobatornázást akar űzni, mindenekelőtt a kellő mennyiségű tornaszettel lássa el magát. Szerezzen egy pár kisebb ($\frac{1}{2}$ kilg.) és egy pár nagyobb (3 kil.) vasgolyópárt; két fabotot 90 cm. hosszút, egy ugyancsak 90 cm. hosszú vasbotot oly nehézségűt, a minőt bal karjával is vállmagasságig emelni és nyújtott karral legalább 10 másodpercig könnyen kitartani bír; egy alacsony nyújtórudat (mell mag.) az ajtó gerendák közé erősítve; gyűrűs hintát (az ajtó felső keresztgerendájára), mely lejjebb és feljebb is igazítható legyen. Czélszerű végül még egy 15—20 kgs hosszabb vasrud. E szerszámok a magános szobatornázáshoz szükségesek; míg az iskolai tömeges tornázáshoz elegendők a könnyebb sulyzók és a vasbotok, a tantervben előirt rendes téli tornaszerekről nem szólva.

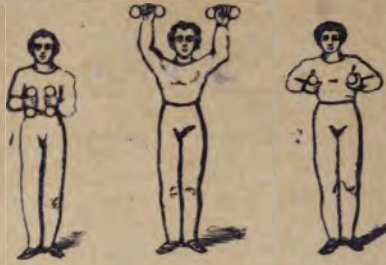

Mielőtt valaki a sulyzó-gyakorlatokhoz fogna, előbb szerek nélkül kell gyakorlatokat végezni, hogy testét a mozgásba belehozza. Mindenekelőtt egypár oly szabad mozgás végzendő, a mely az izmok rugékonyságát előkészíti a nehezebb gyakorlatokra (pl. törzs- kar- lábhajlítás és nyújtások.) Ezután pár könnyebb kargyakorlat a kézi szerek egyikével. Utánna féltámaszgyakorlatok (t. i. dőlve állni és karokon támaszkodni egy székre vagy az alacsony nyújtóra, vagy a földön fekvé a karokra támaszkodni.) Ezután félfüggési gyakorlatok (az alacsony nyújtón kezekkel függni és a lábakon állni, illetőleg

fekvé függni.) Végül következzenek azon tiszta támasz és függési gyakorlatok, melyeknél az egész testsúlyt a karok tartják.

Ezután vagy csak egy sulyzóval vagy egyszerre két sulyzóval (s ez utóbbi az egyenletes testedzés miatt czélszerűbb) különböző lökési, emelési és húzóási gyakorlatok végzendők. Később a karoknak e gyakorlataival egyidejűleg lábgyakorlatokat is kell végezni mint például a karlökés és a karlendítés irányában lábemelést vagy lendítést vagy kilépést terpesztett vagy pedig roham állásban.

Egyes részletes gyakorlatokat itt nem írunk le, mert lapunkban már több ízben közöltünk ilyeneket s teljes tájékozást nyújt ezekre Porzsolt Lajos miniszterileg ajánlott „Tornázás kézikönyve.” Csupán néhány alapgyakorlatot írunk le a vasbottal való gyakorlásból, melyeket súlyzóval is lehet végezni Ezek:

I. A botot páros kézzel (utóbb egy kézzel) mellő tartásban felső (majd alsó) fogással felhuzni a mellre és ismét lebocsátani.

II. Ugyanaz a karhajlítás ugyanabba a helyzetbe és abból páros karhajlítással (vagy gyors lökessel) vezetni a botot előre (v. föl v. le), azután ismét hajlítás (v. visszarántás) és lebocsátás.

III. Nyújtott karral botemelés (v. gyors lendítés) alulról előre (v. oldalt) vállmagasságig és vissza le.

IV. Nyújtott karral lendítés előlről (v. old.) fej fölé és vissza.

V. Lendítés fejfőlé, lebocsátás a fej mögé a nyakra, újból fölvezetés, előre lelendítés.

VI. Súly vagy botemelés előre vállmagasságig, ott kézcsukló hajlítás és nyújtás, lelendítés.

VII. A fenti testgyakorlatokkal egyidőben végezni egyes törzsgyakorlatokat (péld. a lökés vagy lendítés irányában törzshajlítás vagy fordítás.)

Perczel Kornél.

A miniszter jelentése a középiskolai tornatanításról.

Csáky Albin gróf közoktatási miniszter a február hóban összeülő új országgyűlés elé fogja terjeszteni a közoktatás 1890-1-iki állapotáról szóló jelentésének második kötetét mely a középiskolákról szól. Alkalmunk van, a „Herkules” olvasóival a hivatalos jelentésből azt a részt, mely a tornára vonatkozik, egész terjedelmében szó szerint közölni, még mielőtt e jelentés nyilvánosságra került volna s egyetlen lapnak is sikerült volna abból bármit is közölni:

„Nagyban kifogásoltuk, hogy iskoláink nem gondoskodnak a testi nevelés, sőt sok kifogásolták iskoláink tornatanítását is. Az elsőre nézve szakértői értekezletek tartattak meg, s nemsokára abban a helyzetben leszünk, hogy a testi nevelés érdekében is jelentékenyen lendíthetünk majd iskoláinkon. Tornatanításunk megbirálásánál azonban tulságosan szigorúak voltunk. Hogy a hiányt constatáljam, s nagyobb eredményekre buzdítsak, az országos közegészségi egyesület kezdeményezésére országos tornaversenyt rendeztettem, melyen a főváros összes főközep és polgári iskolái s a vidék számos közép és más iskolái voltak képviselve, összesen 110 iskola majdnem negyedszázert tanulóval.

És ime az országos tornaverseny, melynek a kezdet nagy nehézségeivel kellett megküzdenie, váratlan nagy eredményeket mutatott fel. A verseny tanui lelkesedésben törtek ki, s napi sajtónk bizonyosságot tett arról, hogy iskoláink a torna tanításában nagy buzgóságot fejtenek ki. Gondom volt reá, hogy a verseny alkalmával

ne csupán az iskolászerű tornázás szokott gyakorlatai szerepeljenek; hanem a tulajdonképpeni verseny-gyakorlatok is. A program pontjai között a rendgyakorlatok Szabadgyakorlatok és Szergyakorlatok mellett egyes tanulók futási versenye keltett nagy érdeklődést. Nagy oklevelet nyert 22 intézet és 17 tornatanító, kis oklevelet ill. ezüst érmet 121 győztes tanuló. Az utóbbiak között foglalnak helyet azok is, kik mint csoportgyőztesek a jutalmul kitűzött és részben nagyvértékű emléktárgyakat nyerték. De az országos tornaversenynek más közvetett haszna is van. Az iskolai ifjuság világot lát, ismeretei gyarapodnak, az életbe való beleszokása kifejlődik, a különböző vidékek fiai egy érzelemben, egy törekvésben egyesülnek, a haza fiainak összetartósága, a nemzeti tudat és erő gyarapodik.

A szép sikerrel végbemement országos tornaverseny tényezői és rendezői oly számosak voltak, hogy külön külön mindegyikről meg sem emlékezhetem. De alkalmat veszek magamnak e helyütt is, hogy mindazoknak a testületeknek, intézeteknek és egyeseknek, kik a tornaverseny létrejöttét előmozdították és sikerét biztosították, legmélegebb köszönetemet kifejezzem. Ott, hol még a keretek sincsennek megállapítva, s uttörő munkát kell végezni, a nemzet kétszeres halálját érdemlik meg azok, kik egyéni kényelmüket félretelve, időt s fáradságot nem kimélve, egy szép eszme érdekében válvetve közreműködni kötelességüknek ismerték.

Hogy a szép eredmény tovább fejlődésének mi akadályja se legyen, hogy minden pontra kellő tornatanítókat állíthassak, a lefolyt szünetidőben tornatanító pótcursust tartottam meg, mely szintén növelni fogja képzett tornatanítóink számát.

A testgyakorlatok új tanterve a francia népiskolákban.

A francia közoktatásügyi miniszter 1890 évi augusztus 8-án kelt rendeletével új tantervet léptetett életbe a népiskolai testgyakorlatokra nézve. E tanterv leglényegesebb rendelkezése az, hogy úgy az elemi, mint a felső népiskolában, fiuknál és leányoknál egyaránt, a testgyakorlatokra naponként két órát kell fordítani. Ebből az időből a 10 évesnél fiatalabb gyermekeknek egy fél órát, az idősebbeknek háromnegyedórát a szó szorosabb értelmében vett gymnastikára, tornászásra kell fenntartani: a többi idő a mozgási játékokra esik.

Ha figyelembe vesszük, hogy a francia népiskolákban a gyermekek rendszeresen foglalkoznak kézimunkával, hogy a különleges katonai fegyvergyakorlat rendes tantárgy és hogy a fentebb említett rendeletben határozottan ki van mondva, hogy sem a kézimunka, sem a fegyvergyakorlatok leczkét nem szabad a testgyakorlati órák közé számítani, akkor be kell ismerni, hogy a francziák a népiskolákban eleget tettek a legvérmesebb kívánalmaknak, a melyet az ifjuság testnevelését illetőleg támaszthatni. A francia népiskolákban helyre van állítva a testi és szellemi nevelés egyensúlya; mindkettőre egyenlő figyelem lesz fordítva, a testi nevelés annyi időt kapott az iskolában, hogy jótékony hatása az ifjuság testi fejlődésére nem fog elmaradhatni.

Igen tanulságos maga a tanterv, melyet ugyanazért a következőkben egész terjedelmében közlünk.

1. Anyai iskolák és gyermekosztályok.

1. csoport (2—4 évesek). Körök, járások, különféle játékok (labda, karika,) rithmikus mozgások, kifejezéses játékok dalolással.

2. csoport (5—6 évesek). A megelőző gyakorlatok folytatása. Különféle játékok (zsinór, labda, karika stb.) Első rendgyakorlatok (sorok képzése, menetelés, oszlas és sorakozás.)

3. csoport (6—8 évesek.) A megelőző gyakorlatok folytatása és tökéletesítése Különféle játékok (zsinór, labda, karika stb.) Első rendgyakorlatok (mint fenn.)

II. Elemi népiszkolák.

a) *Fiúiszkolák.*

Alsó tanfolyam. Kanyarodások. Első ritmikus mozdulatok. Különféle játékok (zsinór, labda, karika stb.); játékok, melyek a futás tevékenységét magukban foglalják. Első rendgyakorlatok (mint fenn.) Ugrások, a mély ugrás kivételével.

Középső tanfolyam. Játékok. Elemi mozdulatok szerek nélkül. A szabadgyakorlatok folytatása (ritmikus menetelések, kettős rendekbe állás.) A francia ökölviadal elemi mozdulatai. Rohamdeszka. Uszás.

Felső tanfolyam. Játékok. Iskolai séták. A középső tanfolyamon megkezdett gyakorlatok folytatása. Kanyarodások útem-szerinti futásban. Szabadgyakorlatok a gyermekek korához mérten választott szerekkel. Az ökölviadali gyakorlatok folytatása Pálca, rud. Gyakorlatok párossával kötelekkel vagy korláttal. Gyakorlatok a létrákon (viszint'es ferde létra, létra háttámasztóval, kettős létra)**) Párosan megerősített függőleges póznák. Viszintes gerenda. Mászó-pózna.

b) *Leányiszkolák.*

Ugyanazon gyakorlatok, mint a fiúiszkolákban, a birkózás bot és rud kivételével, a melyeknek helyébe a tánc és különleges játékok lépnek.

III. Felső népiszkolák és kiegészítő tanfolyamok.

a) *Fiúiszkolák.*

Első év és kiegészítő tanfolyam. Játékok; iskolai séták. Rendgyakorlatok (mint fenn.) Ritmikus járás. Kanyarodások útem-szerinti futásban. Szabadgyakorlatok szerekkel és a nélkül (golyók, rudak, buzogányok.) Ökölviadal, bot- és rudgyakorlatok. Gyakorlatok párossával kötelekkel vagy korláttal. Gyakorlatok a nyújtott és hajlított függeszkeedésben a létrákon (vizszintes és ferde létra, létra háttámasztó deszkával, kettős létra,) Párosan megerősített függőleges póznák. Vizszintes gerenda. Mászórud. Rohamdeszka, Különféle ugrások, a mély ugrás kivételével. Uszás.

Második év. Játékok és gyakorlatok, mint a megelőző évben. Az ökölviadal, bot- rudgyakorlatok kiegészítése. Vívás. Gyorsfutás kis távolságra. Mély ugrások. Ugrások a kezek segítségével.

Harmadik év. Játékok és gyakorlatok, mint a megelőző évben. Rudugrás. Űdítő gyakorlatok.

b) *leányiszkolák.*

Különféle játékok. Táncok. Kanyarodások dalolással. Futás. Ugrások (a mély ugrást kivéve.) Létrákon végzett gyakorlatok. Ferde deszka. Egyszerű egyensúlytartási gyakorlatok. Séták.

SZUPPAN VILMOS.

Az esztergomi torna-egyesület az általa fenntartott jégpályát jan. 21-én nyitotta meg tagjai számára. Saison-jegyek Brunner Ferencz egyesületi pénztárosnál, alkalmi jegyek a jégpálya-felvigyázóáál válthatók. Általában a pálya használatára a tavalyi feltételek is érvényesek.

A fumei tornaegylet bálja. A fumei tornaegylet, a melynek farsangi táncmulatságai eddig is oly kiváló látogatottságnak örvendettek, ez évben is táncestélyt rendez. Az estély a f. évi febr. 1-én lesz és gróf Zichy Ágost kormányzót egy különdötség hívta meg Lázár István egyleti elnök vezetése alatt.

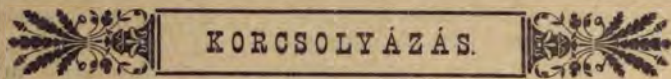
A brassói tornaegyesület jan. 19-én este kedélyes összejövetelt rendezett azon alkalmából, hogy az egylet nem régen tartott tisztújító gyűlésén Bodó Sándor kir. ügyész választott elnöké.

Vasárnapi tornázás. A nemzeti tornaegylet elhatározta hogy a nemzeti tornacsarnokot készséggel átengedi arra a célra, hogy az iparos ifjak ott vasárnaponkint tornázzanak. Ebbeli határozatáról értesítette az összes fővárosi iparos ifjúsági egyleteket és önképzőköröket, melyek közül azonban eddig vajmi kevesen jelentkeztek. Kívánatos volna pedig, hogy azok elnökei felvilágosítsák a tagokat, hogy a vasárnapi munkaszünet csak úgy lesz áldásos rájuk nézve, ha annak egy részét

***) Két létra elég, hogy a különféle gyakorlatok végeztesenek

testük megedzésére fordítják. — A nemzeti tornaegylet kezdeményezésére a kereskedő ifjak a vasárnapi tornázásra külön tornaegyletet alakítanak.

A nemzeti tornaegylet ősz-utcai tornacsarnokát január hóban a tornázáson kívül a józsefvárosi képviselő választások előleges gyűlései számára is használták.

KORCSOLYÁZÁS.

Bécsi nemzetközi jubilaris korcsolya versenyek.

Bécs, jan. 24 és 25.

Január 23-án reggel a budapest-nyugoti vaspálya indóházából vígan indultunk a bécsi nemzetközi korcsolya versenyekre, mert a hatalmas hideg és Földváry Tibor legelső amateur műkorcsolyázónk voltak úti társaink; mindakettőben biztunk! (de az első csúfosan „becsapott!*) Dr. Cherny Lajos tréfásan mutatott Földváry esernyőjére, hogy ne nagyon örüljünk előre; Ehrlich János kitűnő jég táncosunk azonban ismerve a bécsi mesterséges jégpálya gondozóit, még a leggyengébb időben is biztosra vette, hogy a bécsi korcsolya-egylet 25 éves jubilearis versenyeit mindenestre megfogniák tartani.

Hires zónás vasutaink divatos kesése mellett reggeli gyorsvonatunk Bécsbe csak d. u. 2 óra felé érkezett fel, de a pesti ropogós hó helyett már kásás utakat találunk; a verseny napján pedig a déli meleg szélről megpuhitott jégmezőt. Az 50 nevezés mellett joggal várt gyönyörű versenyek szép recordjairól már le lehetett előre is mondanunk. A dühös versenyzők többsége, különösen a hamburgi, müncheni, prágai és stockholmiak az elhalasztást szerették volna keresztül vinni; de a jury lovag dr. Korper Károly és gróf Kinsky Rudolf elnökök élén a megtartást háfározta el.

Január 24 én d. e. 10 órakor kezdődött meg a „Grosses Kunstlaufen um die Meisterschaft von Europa.“ Nyitva minden korcsolyázó részére, ki Európának valamelyik korcsolya egyletében tag. — A győztes bajnoki arany érmet és értékes tiszteletdíjat nyer. 2-ik győztes nagy ezüst érmet, 3-ik bronz érmet.

Neveztek Ahrendt Ferencz, Hamburg Altónai jég-sport-egylettől, Rehm Frigyes, Münchenből. Földváry Tibor a budapesti korcsolyázó egyletől, Engelmann Éde a bécsi training jég clubtól, Klement Alfréd ugyanonnan, Hügel Gusztáv, Kaiser Károly, Nowy József, Sage Károly és Zacharides György, a bécsi korcsolya-egylet tagjai.

A jury 13 tagból állott, Bécs, Budapest, München, és Hamburg korcsolya sport kapacitásaival. Kár hogy a budapesti korcsolya-egylet a jelen volt Stuller László igazgató, a juryben is nem képviselte.

Hatalmas közönség leste a gyönyörű verseny-műgyakorlatokat, minden pályázónak volt klakkja, és halás női közönsége. Mi voltunk magyarok a legkevesebben és a bécsi kedélyes közvélemény még is előre megmondá, „Na' der Ungar wird siegen!“ Legjobban drukkolt a kis Zachariades, hogy az eddig könnyen nyert győzelmi babérait ma szét fogják tépni, a mi Engelmann és Földváry classicus nyugalmaival és természetes elegantiájával szemben előre volt látható. Zachariades és társai a Frey-féle Coullissen-reisserei féle hangulatos iskolának levén hivei, minden eléirt legnehezebb műgyakorlatott megcsináltak ugyan, de soha sem maradtak a 8-asoknak

saját tengelyében, kezeikkel és lábaikkal folyton hadonászván.

A 300 verseny-pontból Engelmann 294-et csinált meg, Földváry vagy 40 el kevesebbet és így az első lett Európa ez időszertani amateur műkorcsolyázó bajnokává kikiáltva, — Földváry pedig megnyerte a nagy ezüst érmet és mindenkinek igaz bámulatát; ki a „Spuren am Eise“ czimű kitűnő szakkönyv nyomán, ma már egy Engelmannnak is veszedelmes ellenfelévé nőtte ki magát. A hamburgi és müncheniek úgy biztonság mint elegans testtartásban messze elmaradtak.

Az élváltások a jég puhasága miatt sokat vesztek a könnyedségükből; és az ugyanaznap d. u. megtartott 5—5 percznyi *soló-verseny productiók* még többet vesztek érdekességükből. Ezeknél is a két fő győztes excelleált, Engelmann a legmerészebb és változatosabb spirálokat, ugrásokat mutatta be, gyönyörűek voltak walzer tánczai is. Földváry *„vevir-nyolczesai“*-val, és az „S“ alakból kifejezett *„zászlóval“* ragadta tapsokra Bécs szakértő közönségét. Zachariades ezuttal is merész piruettejeivel hatott legjobban.

Európa korcsolya-gyorsfutási bajnokságáért csak a bécsiek futottak, mert a megeredt esőben és kásás jégben Thomas a Stockholmi „Amateurforening“, Ehrhorn Hamburgból és 2 prágai nem indultak. (Jól tették!) Így aztán bekövetkezett az a dolog, hogy Európa legsebesebben futó korcsolya bajnokává Schilling Ferencz bécsi lakatos legény kúzdotta fel magát, ki a 3 angol mértföldet, = 4827 méter 12 percz, 17 $\frac{1}{2}$ mp. alatt futotta be, a mi félig kásás és víz borította pályán elég jó recórd. 2-ik lett Kern Henrich, 3-ik Galler Hermann.

Egy angol mértföldet Schilling 4 p. 6 mp. alatt futott be; ellenfeleit egészben 371 $\frac{1}{2}$ méterrel előzven meg. A 804 méteres, Egyleti-Junior, az 1600 méteres Jubileumi sikverseny, és a 804 méteres gátversenyek is igen érdekesekek voltak, de ezeknek inkább helyi jellegük volt.

Versenyek után a Bécsi korcsolya-egylet elnöksége a magyarokat a Sacher-féle Hotel Centrálban megtartott dísz bankettra hívta meg, melyen Földváry Tibor és társai, Stuller László igazgatónk, Dr. Cherny Lajos, Erlich János, és e sorok írója a legrokonszenvesebb felköszöntéseket kaptuk. Nagy hatást tett Földváry Tibor lelkes toasztja.

Rövid levelemet a Bécsi korcsolya-egylet gavallér választmánya és szeretetreméltó elnökségével szemben érzett őszinte köszönetünk kifejezésével zárom.

Porzolt Gyula.

Korcsolyabál Pápán.

Pápa és vidéke fiatalága a korcsolya egylet javára febr. 6-án, Pápa Korcsolya-bált rendez. Rendező bizottság: Báró Bothmer Béla, százados elnök. Körmendy Béla elnök. Hanauer Zoltán alelnök. Battenberg Lajos titkár. Vaszary Béla, főhadnagy. alelnök. Szücs Gyula ellenőr. Reguly Dezső Csincsák Béla Czirák József pénztáros. Asinini Tivadar Barabás Jenő Barcsi József Barthalos István Batizs Zsigmond Bauer Antal Berger Emil Bermüller Alajos Botka Jenő Csillag Dezső Csincsák Béla Cziráky Ferencz Eöri Szabó Jenő, dr. Fenyvessy Ferencz dr. Frick Lipót, főhadnagy. Gáthy Zoltán Ghicz Gyula, hadnagy. Giay Károly Gindele Géza Gömbös Elek Grill Rik-rd főhadnagy Grócsik Vilmos Gulyás Miklós, százados Gyulassy Gyula hadnagy. Hanauer Jenő Havas Gábor hadnagy. Hencz Géza Hermann Pál Hoff János Illás Elek Imrey György százados. Kacskovits B. hadnagy. Kaimár Károly Kende Ádám dr. Keresztes Ferencz dr. Kertész János dr. Kéthelyi József hadnagy. Kiss István dr. Kis Tivadar Klanik Antal százados Kluge Endre dr. Koller Kálmán Kövesy Béla ifj. Kunte János Langraf Zsigmond ifj. Légrády Béla Madarász E. hadnagy. Makara Iván Mathia János dr. Mihályi Géza Mihályi Gyula Nagy Imre dr. Neuhauer Imre Neumann Béla Orbán János Pakrócz Kálmán

ifj. Paál István Pántz Alajos hadnagy. Pentz József Piatsek Gyula Pintér Gyula Révész Kálmán Sarlay Gyula Sarlay János ifj. Schneller Lajos Segesdy Ferencz dr. Seregély Béla Serényi Antal Sült Iózfesz Szabó Gusztáv Szakal Károly Szegffy István hadnagy Szili János dr. Szupits Miklós Tarczy Dezső Tóth Elemér Török G. tiszthelyettes. Walla Géza Walla Gyula Wester Henrik Winckler István dr. Zalusky Gyula bizottsági tagok.

A budapesti korcsolyázó-egylet jegén rövid megszaki-tásokkal szépen folyt a korcsolyázás január hóban, s a legfőbb baj az volt, hogy a 17-ikére hirdetett korcsolyaversenyeket el kellett halasztani 31-ére. Daczára, hogy a bálók és mulatságok konkurálnak a jégsporthal, a főváros elite közönsége rendkívüli számban látogatja az egyleti jégpályát. S nők és férfiak körében egyaránt nem csak hogy terjed a korcsolyázás, hanem egyre szebb és szebb gyakorlatokat látunk a jégen. Mint kiváló korcsolyázók különösen kitűnnék az egyleti jégen: Földváry Tibor, dr. Cherny Lajos, Rohonczy Gedeon, Ehrlich János, dr. Pekár Gyula, Kuncz Jenő stb. Főrangú világunk csak most kezd lassan a korcsolyázás sportjának hódolni; megjelentek végre a rég várt bájós Széchenyi Alica és Hanna comtessek. Legszenvédélyesebben és legszebben korcsolyázik Lónyay Margit grófnő és a legnyugodtabban Földváry Valéria Beniczky nővérek s Ráday grófnő az együttes figurákban erősek, melyeket Lónyay Menyhért gróf, a fiatal Pejacsevich és Károlyi grófokkal nagy leleményességgel rendez. Edelsheim Gyula báróné, Pekár Alica, Károlyi Margit, Pauler k. a. Sohner Károlyné, Polonyi k. a. Grill Rózsika és Klára, Klamarik nővérek, Viola k. a. Münnich nővérek, Phserer Katalin, Jung Matild, Jahn Gizuska, Náday k. a. Füzesséry nővérek: ez évben is a legszorgalmasabb korcsolyázóknak.

Busbach Péter a budapesti korcsolyázó egylet elnöke Tolnamegye kölesdi kerületébe utazott melynek választó képviselőül választották meg.

A veszprémi korcsolyázó egyesület alapszabályait a m kir. Belügyminister jóváhagyta.

Uj jégpálya. A tisztviselőtelepi tornaegylet, mely nemrég Láng György fővárosi tanácsnok elnöklete alatt alakult, a tisztviselőtelep és az uj népliget közt 800 négyszögméternyi területen mesterséges jégpályát létesített, mely élénk látogatottságnak örvend. A jégpálya mintegy 8000 ölnyi területű s a Héderváry-utca végétől a népligelig terjed. A telep lakói mint rendes tagok 2 forintos, nem rendes tagok 3 forintos évadjegyet válthatnak. Gyermekekjegy ára egy forint. Egyszeri használatra szóló jegyek 20, illetőleg 10 krajczárért kaphatók. A jégen melegedő szoba s uaponkint zene van.

Kovács János, a szegedi korcsolyázó-egylet derék igazgatója, — mint örömmel értesülünk — fölépült az influenzából.

A békéscsabai tornaegylet jégpályáján az utolsó héten ujra kezdődött a korcsolyázás. Az egylet többször zenét is vitt a jégre.

A keszthelyi korcsolyázó club a Balaton befagyott tükörön rendezett be jégpályát.

A sátoralja ujhelyi korcsolyázó-egylet jan. 16-ikán teaestélyt rendezett, melynek tiszta jövedelme 401 frt 61 krt tett ki s ez csarnok építésére fog szolgálni. Csuk a Ödön egyleti elnök közzétette a számadásokat s ebből kitűnik, hogy felül fizettek Bogyai Zsigmond 1 frt, Bogyai Aladár 1 frt, Ferenczy Elek dr. 3 frt, Hlavath József 2 frt, Löcherer Lőrincz dr. 2 frt, Molnár Béla dr. 11 frt, Mosánszky Győző dr. 3 frt, Szerdahelyi Vinczéné 5 frtot.

A debreczeni korcsolyázó-egylet választmánya jan. 17-én tartott ülésében elnöklő Király Gyula bej lentette, hogy a nagyerdei jégpálya kitisztított, a víz rá bocsátottat a csarnok rendbe van hozva és egy gőzgép a pálya mellett felállított. Hogy a költségek fedezhetők legyenek, elhatározta a választmánya a tagsági díjak beszedését. Ez ülés óta javában korcsolyáznak Debreczenben. Az egyletnek 100 tagja van.

A győrszigeti korcsolyázó-egyletnek a fürdőházon innen a töltés mellett igen szép s gondozás folytán jó pályája is van, melyet tömegesen látogatnak a városból is azok kik a testedző sportnak barátai,

A zalaegerszegi korecsolya egyesület évi rendes közgyűlését jan. 24-ikére hirdette.

A pápai korecsolya-egyleti jégpályán jan. 24-én d. u. 2 órakor zene volt

Kecskeméten a korecsolyaegylet jan. 20-ikán ismét megnyitotta a jégpályát, mely néhány hétig zárva volt.

A temesvári korecsolyázó-egylet tagjai nemcsak korecsolyáznak, hanem még verseket is írnak a korecsolyázásról. Egyik tag a következőket verselt a jégen:

A kaszinón zászló leng;
A korecsolya cseng és peng.
Hogy ha nem lesz vastag a hó,
Ez az idő igen jó.
Tükör-sima már a jég,
Nincsen rajta lyuk és lék.
A kisasszony jégre megy;
Ugy repül, mint veres bagy.
Rohan a sok legény is.
Mama mondja: hiss, hiss, hiss!

Szombathelyen olyan kedvezőtlen volt az időjárás, hogy csak pár napon át használhatták a jégpályát.

LÖVÉSZET.

Az újvidéki lövész egyesület közelebbi disz-lövészetet és társas ebédet rendezett egyik kiváló s az egylet érdekei iránt mindenkor meleg érdeklődéssel és áldozatkészséggel viseltetett tagja, gr. Bray Steinburg Ipoly belgrádi német nagykövét tiszteletére. E társas összejövetel egyúttal bucsuztatás is kívánt lenni azon alkalmából, hogy gr. Bray Lissabonba helyeztetvén át, legközelebb elhagyja Belgrádot és így a lövész-egylet működő tagjai, a szorosán vett lövészek sorától kilép.

Magyar lövészek Nizzában. A nizzai lövészversenyek első napján a „Prix François” második díját Erdődy Károly gróf vitte el, a ki tizenhatsz lövész közül tizenhatszer talált. A versenyben Esterházy Mihály gróf is részt vett, de nem tudott helyet kapni.

ATHLETIKA.

A magyar atletikai club javára február hó 6-án a fővárosi vígadó termeiben rendezendő athleta-bál bizottsága a következő tagokból áll: Blaskovich Elemér elnök, Asbóth Jenő bajnok alelnök, Kacsovich Mihály dr. alelnök, Aichner Albert, Balogh Bódog, Balogh Hugó, Bánó Zoltán, Bársony János dr., Besán Kornél, Bicskey Kálmán ifj., Bíró István, Bittó Gyula Lajos, Bogdány Fer. dr. bajn., Bornemisza Elemér, Császár Géza, Csekonics Endre gróf, Csengey Gyula dr., Dáni Nándor, Degre Miklós dr., Della-Vedella M. e.-ör., Déry József ifj., Dörschug Antal, Enessey Pál dr., Édeskuty Lajos ifj., Fery Oszkár, Fetter József, Fischer József dr., Fittler Dezső dr., Friedrich Nándor, Gerlóczy Tamás, Gillming Ferencz ifj., Goszthonyi Sándor, Gottschliag Ágost, Gross Aladár, Grum Iván, Győry Loránd, Halász Sándor Hirsch Sebő ifj., Hoffmann Lajos, Horánszky Gyula, Horváth Árpád, Horváth Mihály ifj., Höberth Arsen, Hubay József, Jamniczky János, Juhász István, Junga Béla, Justh Zoltán, Karlovsky Géza dr., Károlyi László gróf, Kégl Károly, Király Kálmán, Kiticsán Zsiga, Koch Antal, Koszka Emil dr., Kövér Géza pénztárnok, Krasznay Ferencz dr., Krepelka Béla, Kron Kálmán, Kubik Bandi, Kukorelly Károly, Kuszka István, Lengyel Loránd, Lisznyay Elemér dr., Lisznyay Tihamér, Lősz Béla, Marton Ödön dr., Melczér Géza, Mihályi Florenti dr., Minich Jenő, Muraközy Endre, Müller Henrik, Nagy Elemér, Orczy Dezső, Pap János dr., Paulay Győző, Pázmándy Dénes ifj., Peká Gyula dr., Pekár Imre dr., Péchy Péter, Planer Jenő, Polgár Zsigmond dr., Poór Ferencz, Ráth István, Reményik László, Rényi József, Révay Gyula báró, Rohonczy Gida, Roskovics Ignác, Rumbach Dezső, Samarjay Gyula, Santa Dénes, Sárossy Kapeller Fer., Schiller Károly, Siráky Ede, Svastics Rezső, Stessel Károly, Szabó Nándor jegyző, Szandner Béla, Szapáry Pál gróf, Szenté Gyula dr., Szél István, Szentpály Miklós, Szilágyi Viktor, Szokoly Alajos jegyző, Szokolay Kornél, Tamássy Árpád dr., Taticz Péter, Teleky József gróf, Temple Rezső, Tisza István dr., Tóth János, Trux Hugó ifj., Üchritsz Zsiga, Varró Indár dr., Vermess Béla, Vermess Lajos, Vida Lajos, Vidéky Aladár, Villányi Károly, Weimess Marian, Wirnhard Géza, Woratsek Antal, Zala György bálbizottsági tagok.

Igazán díszes névsor! Mikor fog ilyen számú és díszes névsor szerepelni az — athleta-versenyeken?

A kapuvári atletikái klub tornaórái A vallás- és közoktatási miniszter megengedte, hogy a kapuvári atletikái klub az állami polgári iskola tornacsarnokát hetenkint kétszer az estéli órákban saját céljaira használhassa, oly feltétellel, hogy a szerek használatáért évi 20 frtot tartozik fizetni az iskola pénztárába, a mely összeg a szerek jókarban tartására és azok szaporítására fordítatik. A csarnok fűtéséről akkor, a mikor használja, az egylet gondoskodik. Ehez képest az eddig szünetelt egylet torna- és vívógyakorlatait február 1-ével megkezdi.

Vívó estélyt rendezett közelebb Nyitrán Kenézy Csátár A díszvívás mellett műkedvelői előadás is volt.

A magyar atletikai club jan. 28-ikán nem tarthatott gyakorlatokat, mert a nemzeti lovardában képviselőt választottak.

VADÁSZAT.

Vadász kirándulás Dalmáciába és Boszniába. Január első napjaiban egy részint országgyűlési képviselőkből, részint tekintélyes földbirtokosokból álló társaság rándult ki Dalmácia, Herzegovina és Bosznia bércei közé. A főcél a vadászat volt, de azért a társaság nem mulasztotta el az alkalmat arra, hogy egyúttal tanulmányokat tegyen. Ez annál könnyebb volt, mert Kállay közös pénzügyminiszter nyílt rendeletet intézett a hatóságokhoz, hogy az utazókat minden módon támogassák. A társaság tagjai voltak Szalay Imre, gr. Sztárai István országgyűlési képviselők, továbbá Latinovits Géza, Pscherer Miklós, Ádám Károly ifj. s dr. Adler József földbirtokosok. Hajón érkeztek Metkovicba, ott két napon vadásztak az Utovo Hato nevű óriási tavon és a tő bércezes környékén, részint vízi vadra, részint szirti foglyokra és erdei szalonkákra, Innen Mostárba folytatták utjokat s ott a környéken három nap vadásztak, gróf Vay Abris vezetése mellett a Paloga Bunaforrásnál s a Mortorezka Blaton szirti foglyokra és a csak ott előforduló nevető galambokra, havasi varjúkra és mocsárszalonnákra. Mindenütt előzékenyen fogadták őket. Mostárban báró Benkó kerületi főnök vendégei voltak, ki tiszteletökre estélyt adott. Mostárból Szerajevába folytatták utjokat, hol az indóházban báró Kutschera cziviladlatus üdvözlé őket, báró Mollináry kerületi főnök s Berks lovag kormánytanácsos társaságában. Tiszteletökre báró Appel kormányzó és hadtestparancsnok, kinek neje magyar nő, fényes ebédet adott, ugyszintén báró Kutschera adlatus is. A vadászat eredménye ötven szirti fogoly, hetven szárcsa 30 vadkacsa, 10 erdei szalonka, 30 nevető galamb, 25 havasi varjú és 35 mocsári szalonka. Ez az eredmény, tekintve azt, hogy az idő kedvezőtlen volt, elég szép, annál inkább, mert a vízi vadászat ilyenkor ritka dolog, ugyszintén az erdei szalonkára is.

Vadászatok Székudvaron Érdekes vadászatok voltak jan. 11., 12. és 13. napján Wenkheim Frigyes gróf székudvari erdejében. A vadászatokon a vendégszerető háziúrón, Wenkheim Frigyes grófon kívül gr. Almásy Dénes, gróf Wenkheim Dénes, báró Trautenberg Frigyes, Purgly János, Péczely Elek főtiszt, Tabajdy Sándor járásbíró, Inkey Antal, Ladits György b.-gyulai ügyvéd és Rázel István jószágigazgató vettek részt. Az eredmény 900 fázánkakas és 150 nyul.

CSONAKÁZÁS.

A stefánia yacht-egylet elnökét Esterházy Mihály gróftól orsz. képviselővé választották.

Regatta bál. A temesvári csonakázó-egylet közelebb igen látogatott ülést tartott, melyen az egyleti ügyek elintézése után az elnök bejelentette, hogy a tisztai csonakázó szövetség szokásos évi nagy bálja ez idén Temesvárott fog megtartani, mire nagy lelkesedés között a bál-bizottság következőleg alakult meg: elnök Kovács S. Aladár, alelnök dr. Hollosy Gyula, pénztárnok: Laczay Bandi, ellenőr: dr. Seiler, jegyző: ifj. Csepreghy Pista, rendezők pedig az egyletnek csaknem minden tagja, mintegy 30-an. A bál február hó 6-án fog megtartatni.

TURISTA-SPORT

Magyarországi tanítók turista egyesülete.

A fővárosi tanítói karban erős mozgalom indult meg. egy tanítói turista-egyesület létesítése tárgyában. Ez egyesület megalakítására a Magyar Turista-Egyesület központi vezetősége adta meg az impulzust, midőn a tanítói kar figyelmét felhívta arra, hogy mint a hazaszeretet terjesztésének egyik leghivatottabb tényezője, ragadja meg a kínálkozó alkalmat s alakítsa meg a központ egyik osztályát, a tanítói turistaosztályt. Ebből kiviláglik az is, hogy ez egyesület nem forgácsolná széjjel az erőket a turisztaság terén, sőt inkább tömöríténé, mért: a tanítói osztály tagjai, mint ilyenek, egyszersmint a központnak is tagjaivá lesznek; a központ által kiadott s a belügyminiszterium által helybenhagyott alapszabályok alapján alakul; s ezeknél fogva, a központ támogatásában részesül, annak minden kedvezményére ígért tarthat.

A turisztaság célja: érdeklődést kelteni a természet szépségei iránt; fejleszteni s terjeszteni a turisztaságot s vele együtt gyarapítani a nemzetgazdaság szempontjából is nagyfontosságú turisták és idegenek forgalmát; e végből feladata, hazánk szebbnél szebb vidékeit megismerni s megismertetni, az elrejtett természeti szépségeket megközelíthetőbbé tenni s általában emelni egy hazánk polgársága, valamint a külföldiek előtt is édes hazánk szebbnél szebb természeti alkotásait, vidékeit. Általános a panasz, hogy hazánk vidékeit, a természet által nyújtott előnyeit, pompáit még mi magunk sem ismerjük eléggé, nem pártoljuk méltóan s érettök — mint ugyszólván teljesen ismeretlen dolgok iránt — legkevésbé sem rajongunk. Igen sokan lesznek bizonyára olyanok, kik a külföld egyes vidékeit jobban ismerik, azok iránt több érzékkel viselődnek, mint a saját szépségeink iránt.

A turisztaság van leginkább hivatva arra, hogy e bajt orvosolja, az eddigi nézeteket, véleményeket eloszlassa s az érdekeltséget minél szélesebb körben mindinkább felélessze! A tanítóknak — értve bele a felsőiskoláknál működő tanítókat — tanárokat — is, — igen szép terük van a haza szépségei, alkotásai iránt fogékonyokká tenni az ifjuság szívét, fokozni bennök e kívánságot, hogy hazánk szépségben gazdag vidékeit megismerve, azoknak majdan hív pártolóivá legyenek. Hogy mindezt minél hathatósabban tehessék, a tárgyak tanításánál minél élénkebben melyrehatóbban foglalkozhassanak, szükséges az illető nevezetesebb vidékek teljes ismerete. Ezt óhajtja elősegíteni az országos tanítói turista-egyesület, melynek eszméjét a fővárosi tanítók jó része helyeselve s örömmel üdvözölvén: e hó elején már taggyűjtő felhívásokat is bocsájtottak ki.

VELOCZIPÉDEZÉS

Kerékpár a hadseregben. A kerékpárt a külföldi hadseregekben már eddig is nagy sikerrel alkalmazták. A kísérletek bizonyítják, hogy a jelentések közvetítésében a lovasság soha sem tehet akkora szolgálatot, mint a minőre a kerékpárosok képesek. A mit a jelentések közvetítésében 11 lovas végez, azt 6 kerékpáros a legnagyobb könnyűséggel teljesíti s ezáltal a hadsereg egyes csapatoknál megtakarít 5 embert és 11 lovat, a minek jelentősége igen nagy, tekintettel arra, hogy a lovasságra más téren nagy szükség van s hogy a lovasság ezt a hiányt igen nehezen nélkülözi. Tehát előnye a kerékpárosoknak az is, hogy a lovasságot nem vonja el egyéb fontos hivatásától s hogy a kerékpárosok kevesebb számmal is könnyebben eszközlik a jelentések közvetítését. Egyébként is éjnek idején, könnyebben és bátrabban és így gyorsabban is közlekedik mint a lovas, a mi a jelentések sürgős természeténél fogva, szintén lényeges körülmény.

Ö Felsége a király legmagasabb személyes elismerése!

Minden verseny alkalmával legelső érmeikkel kitüntetett!

Alapított 1850. évben.

Cs. és kir. szabad. Chemiatechnikai laboratorium, hektograf-, gummiáru- és

kautschuk bélyegező-gyár
erőműtani- és véső műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

vegyész

TINTNER J. E.

mérnök.

A felsőcs. kir. család több tagjának, ugyszint a legmagasabb bel- és külhoni hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója.

Budapest, Kigyóter 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6, saját házában.

A pesti hazai első

takarékpénztár-egyesület

LII. évi rendes közgyűlését

1892. év február hó 6-án délután 4 órakor fogja megtartani Budapesten, saját helyiségében (IV. ker. Egyetem-utca 2. szám alatt)

Tárgysorozat:

1. Jelentése az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak az 1891. évi üzlet eredményéről.
2. Határozathozatal a mérleg és tiszta jövedelem iránt.
3. Új választása a felügyelő bizottságnak (6 tag) megbízatása tartamának lejártá folytán, az alapszabályok 36. §-a értelmében.
4. Igazgatósági előterjesztések.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelemmel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 14. §-a értelmében csak ott részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazott által, szavazati jogát, kinek részvénye 1891. december 31-ig nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap déli 12 órájáig az egyesület főpénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt letételezt.

Budapest, 1892. január 18-án.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

ORSZ. KIÁLLÍTÁS BUDAPEST 1885. KÖZREMŰKÖDŐI ÉREM JÓ SZINKOGRAFIÁKÉRT. BUDAPEST 1885.

Fényképezés és fényképezőművelés

IV. hatvani utca 18. sz. 1° emeleten

Elvállal mindenemű fényképi feladatokat, többszörösítéseket gépekkel, papír- és tanítványokról, s a t.

PHOTOLITHOGRAPHIA, CZINKOCGRAPHIA, FÉNYNYOMAT, AUTOGRAPHIA, FÉNYMÁSOLAT.

KÖZREMŰKÖDŐI ÉREM JÓ PHOTOLITHOGRAPHIAKÉRT. BUDAPEST 1885.

ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS BUDAPEST 1885. KÖZREMŰKÖDŐI ÉREM JELES TÁJKÉPFELVÉTELÉKÉRT.

ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS BUDAPEST 1885. KÖZREMŰKÖDŐI ÉREM JELES REPRODUKCIÓKÉRT.

ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS BUDAPEST 1885. KÖZREMŰKÖDŐI ÉREM JELES TÁJKÉPFELVÉTELÉKÉRT.

Steiner Armin és Ferencz

érezáru gyára

Budapest, VI. ker. ó-utca 12. sz.

Szállít mindenféle

érezöntési és préselési munkákat

a legjutányosabb áron.

Érmek. Versenydíjak. Egyleti jelvények.

Wanke Gusztáv örökösei

Budapest, IV. Kigyó-utca 10. sz.

Ajánlják dusan felszerelt raktárukat az egész világra szabadalmazott „Columbus“ ugyszintén „Halifax“ „Jacson Haines“ és Merkur-korcsolyák, Achilles labcsuklyó-szijjakban, valamint mindennemű lombfűrészeti különlegességek, házi-, konyha- és fűtőeszközökben.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Jordán Károly

(JAEGER TANÁR társulata)

Egyedüli fő-raktara a valódi eredeti

normál-alsóruháknak

(Benger W. fiai Bregenzi gyártmánya)

BUDAPEST, IV. Váci-utca 30. szám

Férfi-, női- és gyermek-normál-alsóruhanemtek, harisnyák, tricót fuöltözetek, turista-, vadász-velocipede- és mindenféle sport-öltözetek, torna és turista-flanell-ingek, gyapjuszövetek nagy választékban. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A kizárólagosan szabadalm. szivarkahüvely előnyei.

Minden hüvely szopókájánál szabad szemmel is látható háló van alkalmazva, mely megakadályozza:

1. hogy a dohánypor és az apró dohányrészek a szájba hatoljanak.
2. Hogy a dohány a nyelvhez tapadjon;
3. a háló apró lyukacsai által a füst megoszlik és nem oldalt jő ki a dohány és papír között, mint ez más szivarkahüvelyeknél tapasztalható.
4. a szivarka egyenletesen ég;
5. a háló a dohány nikotin tartalmát magába szívja, a szivarkán nem támad zsiradékfolt s így teljesen elszívható.
6. a hüvelyek valódi francia szivarkapapirból készülnek,
7. a nikotinfogó meggátolja, hogy a száj a sokszor utálatos dohánynedvtől kellemetlen szagúvá legyen. E hüvelyek a legtöbb dohánytözsdeben 100-ankint 20 krért kaphatók. Nagyban kapható minden papír- és nürnbergi nagykereskedésben.

Budapesti főraktár Löw Náthánnál Szerecsen-utca 7—9. sz.

hol egyszersmind a legújabb „Regalita“ papirszipkák nyelv- és szápadlás-védővel 10 darabos dobozokban 10 krért kicsinyben is kaphatók.

Kitüntetett; Bécsben 1890.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Mégjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Budapest. József-körút 5. szám.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az „Achiles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet,“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivő-Egylet,“ az „Ersekújvári Vivő- és Torna-Egyesület,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egyesület,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a „Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Főv. Vivő-Club,“ a „Körmendi Athletikai Club,“ a „Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egylet,“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja Újhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvas Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycli Egyesület,“ a „Pápai korcsolya-Egylet,“ a „Torontáli korcsolyázó- és hajós-Egylet,“ „Szegedi Kerékpár-Egyesület,“ „Veszprémi torna-Egylet,“ „Tordai korcsolyázó-Egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegetesület,“ „Sportkedvelők köre“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

TORNA.

Értekezlet a testi nevelés tárgyában a közoktatási miniszteriumban.

Berzeviczy Albert államtitkár, a testi nevelés fardhatatlan reformere, a közegészségügyi egyesületnek iskolaegészségügyi bizottságát febr. 6-ikán értekezletre hívta a közoktatásügyi miniszteriumba. Ott voltak az elnöklő államtitkáron kívül s a vitában élénk részt vettek *Markusovszky* Lajos, *Szathmáry* György és *Klamarik* János miniszteri tanácsosok, *Lévay* osztálytanácsos, *Szuppan* és *Fináczy* igazgatók a miniszterium részéről; továbbá *Gerlóczy* Károly polgármester, Dr. *Fodor* József, Dr. *Kármán* Mór, Dr. *Réczey* Imre, Dr. *Thánhoffner* Lajos, Dr. *Dollinger* Gyula egyetemi tanárok, Dr. *Ónody*, Dr. *Téry* Ö., Dr. *Schuschny* Henrik orvosok s végül a „Herkules“ két szerkesztője *Porzsolt* Jenő és *Porzsolt* Kálmán.

A tárgyalás alapját az a javaslat képezte, melyet a *Fodor* József, *Szuppan* Vilmos, *Kármán* Mór, *Dollinger*

KERESZTESSY JÓZSEF
Magyarország első vivómentere.

és *Porzsolt* Jenő tagokból állott albizottság készített s melynek közlését alább megkezdjük.

E javaslat nagyon csekély módosítással elfogadott; egy-két részét (igy a leányiskolák és az internátusok testi nevelésére vonatkozókat) az albizottság még ki fogja

egészíteni s azután a közegészségügyi egylet memorandum alakjában a közoktatásügyi miniszter elé terjeszti.

Az elfogadott javaslat közlése mellett ki kell emelnünk az értekezletből a következő fontosabb momentumokat, mint a melyek a javaslatban nem említettek:

Iskolaegészségügyi kiállítás. Dr. *Dollinger* Gyula azt indítványozta, hogy már most fejezzük ki óhajtásunkat az iránt, hogy az 1895-iki millenárius kiállításon egy külön iskolaegészségügyi kiállítás rendezésék. Az indítvány pártolás mellett kiadott az albizottságnak.

A korcsolyázás az iskolában. A javaslatból a korcsolyázás tanítása kimaradván, *Porzsolt* Kálmán indítványára a középiskolák fejezetében betoldatott.

Játszóterek. *Klamarik* miniszteri tanácsos fölhozván a köztertek és játékterek kérdését, *Gerlóczy* polgármester igen érdekesen

fejtegette ezt s az egész értekezlet öröme kijelentette, hogy minden eréből azon lesz, hogy a főváros minél több közteret és játéktér létesítsen.

Fürdők az iskolákban. Markurovsky miniszteri tanácsos az iskolai fürdők és mosdó szerekre hívta föl az értekezlet figyelmét s azok nagy szükségét többen hangoztatták.

A testi nevelés országos egyletének eszméjét, mely a javaslatban bennfoglaltatik, az értekezlet egyelőre elejtendőnek mondta ki.

A kézügyességi oktatás tekintetében Porzsolt Jenő és Kálmán azon óhajításukat fejezték ki, hogy az erre szárandó óra az iskolák tantervében ne vétessék el a testgyakorlati órától, mert ezt nem pótolhatja. *Berzeviczy* Albert államtitkár pártolása folytán a javaslat szövege ekként stylizáltatott.

Az iskolai értesítők a testi nevelésről. Porzsolt Kálmán arra kérte a közoktatási kormány jelen volt képviselőit, adjanak ki rendeletet a tankerületi főigazgatóknak, hogy az iskolák évi értesítőiben a tornatanításra vonatkozó adatok ezentúl részletesebben legyenek felsorolva. *Berzeviczy* államtitkár és *Klamarik* tanácsos értekezlet kiadását megígérték.

Végül elhatározták, hogy a leányiskolai tornázásra vonatkozó rész kidolgozása céljából az albizottságba meghívják *Zirzen* Janka és *Sebestyén*né ismert szakértőket, az internatusra nézve pedig *Erődy* Bélát a Ferencz-József intézet kormányzóját.

Javaslatok

az iskolás tanulók testi nevelése érdekében.

(Az országos közegészségi egyesület iskola-egészségügyi bizottsága elé terjeszti az 1891. márczius 9-én tartott ülésből kiküldött albizottság.)

I. Általános természetű javaslatok.

1. Tapasztaltatván, hogy az iskolai hatóságok és közegek uincsenek eléggé tájékozva azon külső feltételekre nézve, a melyeknek az iskoláknak higiénikus szempontból meg kell felelniök, kívánatos, hogy ama feltételek utasítások alakjában lehető részletességgel állapíttassanak meg.

2. Az iskoláknak higiénikus szempontból való felügyelete szakszerű legyen, tehát orvosokra bízassék, mert csak ily ellenőrzés mellett van meg a biztosíték arra nézve, hogy oly egészségügyi hiányok is, melyek a laikusnak föl sem tűnnek, nem fognak észrevétlenül maradni.

3. Az iskolaorvosi intézmény egyfelől továbbfejlesztendő, másfelől az oktatásügy egész körére kiterjesztendő.

a) Továbbfejlesztendő az iskolaorvosi intézmény abban az irányban, mely lehetővé tegye a testi nevelés összes feladatai vezetésének és irányításának az iskolaorvos kezében való egyesítését. E végből az iskolaorvosok paedagogiai irányban is képzést kapjanak és a testgyakorlattal ismerkedjenek meg.

b) Kiterjesztendő az iskolaorvosi intézmény az összes iskolákra. Minden nagyobb tételnek (polgári, kereskedelmi iskolának, képző intézetnek) legyen külön iskolaorvosa. éppan úgy, mint a középiskoláknak. A mely városban több népiskola van, ott alkalmaztassék ezek számára iskolaorvos. Az elszórtan levő népiskolák szakszerű higiénikus felügyelete céljából pedig a tanfelügyelők mellé technikai szakértőkül iskolaorvosok adassanak.

II. Az iskolára vonatkozó javaslatok.

A) Általánosak.

4. Az iskola kötelessége az ifjúság testi neveléséről az eddiginél nagyobb mértékben gondoskogni. E végből az iskolai oktatást oly módon kell berendezni, hogy kellő idő maradjon:

a) az üdülésre,

b) a testi nevelés eszközeinek alkalmazásba vételére.

5. Az üdülésre az iskolában az egész lezckék között hagyott órák között szolgáljanak, melyek az egy napra eső lezckéknek egyfolytában adása esetén nem lehetnek egy negyedóránál rövidebbek. Ebből a negyedórából a tanuló 10 percet szabadon társalogva, szaladgálva töltsenek; ez idő alatt költsék el a magukkal vagy az iskolában vásárolt élelmőket. A fennmaradó 5 perc alatt pedig vonuljanak be a tanterembe és készüljenek az új tanórára.

Azt a több oldalról ajánlott intézkedést, hogy ezek az órák között akár játékokra, akár más testgyakorlatra használtassanak, egyáltalában nem lehet helyeselni, valamint azt sem, hogy esetleg egy félórás órák között adassék és játékokra fordíttassék.

6. A testi nevelés eszközeinek alkalmazása végett, figyelemmel az utasításokra, a melyekben már ki van mondva, hogy lehetőleg az iskola falai között kell elvégezni az iskolai munkát, azt kell kívánni, hogy az iskola több szabad időt engedjen a tanulóknak, mint a mennyit különböző okoknál fogva ez idő szerint enged, és ne foglalja el iskolai tanulni valókkal még azokat a délutánokat és napokat is, melyek régtől fogva üdülés céljából szabadabbá vannak téve.

Nevezetesen kívánni kell, hogy a vasárnapon kívül 2—3 délután teljesen szabadon maradjon minden lezckétől és iskola számára végzendő feladattól, úgy, hogy ezek a délutánok még a rendszeres testgyakorlati lezckékkel és énekórákkal se csonkíttassanak meg, tehát kizárólag a testi nevelés céljaira álljanak rendelkezésre.

7. Kívánatos hazánkban is meghonosítani azt a szokást, hogy a feladatok kidolgozását és önmunkásságukat a tanulók az iskolában, erre a célra kitűzött órákban, felügyelet alatt végezzék. A tapasztalat bizonyítja, hogy magára hagyva, a tanuló tetemesen több időig vesződik iskolai feladataival, mint akkor, midőn tennakadás esetén azonnal utbaigazítást kaphat. Eonélfogva ily intézkedés biztosítaná a tanulónak szabad idejének csonkítatlan élvezetét. Azonfelül tekintetbe veendő, hogy az illetén iskolai correpetitio jobb, mint a házi, a mely többnyire annyiból áll, hogy a feladatokat a tanuló helyett a házi tanító készíti el. Végül az is figyelemre méltó körülmény, hogy gyakran a tanuló az iskolában kedvezőbb higiénikus körülmények között dolgozik, mint otthon.

8. A fentebbiek értelmében szabadabbá tett idő felhasználandó a testi nevelés érdekében, értvén ez alatt nem csupán az erőt, hanem a testi ügyesség és érzékeknek is a nevelését. A testi nevelés érdekében ne csak a rendszeres testgyakorlat vagy torna veendő használatba, a melynek rendkívül nagy fontossága van a fejlettebb testalkatu tanulóknak, hanem azonkívül a társas mozgási játékok, a különféle testedző gyakorlatok és a kézügyességi oktatás, mindez a tanulók korához mért módon.

(Folyt. köv.)

Torna-egyesület van alakulóban Budapesten a II. kerületben (viziváros). Az alakuló közgyűlés e hó 11-én (csütörtökön) este 7 órára volt a II. ker. real-iskola tornatermében hirdelve.

A debreczeni önálló tornaesarnok építési költségeihez újabbán járultak: Peleskey Emma k. a ivén: Peleskez József 1 frt. Bacznonyi Lajosné 1 frt, Sinka-Sándorné 1 frt, Nagz Ferenczné 5 frt, L. Nagy Bálintné 5 forint, Egy valaki 40 kr. Lehoczky István 1 frt. Széll Kálmáé 2 frt. Peleskey József 2 frt. — Fráter Gyula ur ivén: Glückhlik Izsák (Nánás) 0 kr, Glücklich Emanuel 1 frt, Grosz Hermán (Böszörmény) 1 frt, Veiszenberger Vilmos 1 frt, Rosman Izrael (Böszörmény) 50 kr, Weisz Benjámín (Nádudvar) 1 forint, Bleier József 50 kr, Csengeri Benjámín (Nagy-Károly) 50 kr, Rosenfeld Móríc 1 frt. — Bészler Károly ur ivén: Bészler Károly 2 frt, Horváth István 10 frt. — Szikszay József ur ivén: Balogh János tanuló 1 frt, Csabán Dániel 1 frt, K. I. 1 frt. — Vecsey Viktor ur ivén: Vecsey Viktor ur 10 frt. — Materny Lajos ur ivén: Materny Lajos 1 frt, Holczhammer István 30 kr, Szentesi Ferenczné 30 kr, Kubicska István 30 kr. — Alföldy Károly ur ivén: A. K. 50 kr. — Szunyogh Sándor ur ivén: Szunyogh Sándor 5 frt. — Balázs Ödön ur ivén ismét: Hajdu Gyula 2 frt. — Elnök ivén: Szabó Zsigmond 5 frt, Stenczinger Károly 5 frt. — Fogadják ugy a tisztelt gyűjtők, mint adakozók fáradozásukért s adományozásukért egyetünk hálás köszönetét. Debreczen, 1892. február 3. Nagy Ferenc elnök.

A fiúmei tornaegylet bálja. A fiúmei tornaegylet, mint tudósítónk jelenti, ez évben is kitért magáért, s a Deák szálló nagytermében a f. hó 1-én olyan kedélyes mulatságot rendezett, melyre mindenki szívesen emlékezik vissza. Az egylet derék alelnöke Lázár István mint a bálrendező bizottság elnöke ezuttal is minden lehető elkövetett a tánczvizalom sikere érdekében.

A nagybeeskereki torna- és vívóegylet f. hó 3-án tartotta évi rendes közgyűlését, mely alkalommal tisztújítás tartatván, egyhangulag megválasztottak: elnökül: Kajtár Jenő, vezető alelnökül: Mallász József, pénzügyi tanácsos, titkár: Reiner Imre, pénztáros: Binzberger Mihály, ellenőr: Jarmatzky Sándor, ügyész: dr. Vég Lajos, orvos: dr. Magyar Károly, szertáros: Eckstein János. Választmányi tagok: Rónay Jenő főispán, Tribalszky Teofil, dr. Brájjer Lajos, Streitmann Antal, dr. Mangold Samu, Schwartz Lajos, Benkovits Miklós, Benkovits Mihály, Bence Miksa, Reisz Viktor. Póttagok: Hadfy Károly, és Grünbaum Frigyes.

A brazsói torna-vívó-egylet febr. 20-án estélyt rendez.

A HLETIKA.

Keresztessy József.

Magyarország első vívómestere.

(Arczképpel.)

Magyarország legelső vívómesterének arczképét mutatjuk be olvasóinknak. Keresztessy Józsefről, a ma is teljes erejének örvendő vívómesterről lapunk terjedelmes tanulmányt irt már s így életrajzát újra lenyomatnunk fölszükséges. Közöltük kiválóbb tanítványainak névsorát is, melyben két miniszter is szerepel: Szilágyi Dezső és Wekerle Sándor. Vivási rendszerét, melynek alapja a jól fedezett, magas „gard“, elfogadta az egész ország. Így olvasóinknak örömeire vélünk cselekedni, midőn a maestro arczképét bemutatjuk.

A Magyar Athlétikai Club javára rendezett bál az idén fényesen sikerült, a főváros és vidék legelőkelőbb közönsége vett részt benne, s a hangulat is kitünő volt. Különösen ki kell emelni a buzgó rendezőségnek azt a szellemes ötletét, hogy a diszes női tánczrendek lapjaira sportszerű képeket rajzoltatott.

A „Kapuári Athlétikai Club“ a „Dunántúli Közmivődési Egyesület“ javára február 13-án tánczestélyt rendezett. Vivő iskola. Kassán Dessewffy József vivő- és tornamester iskoláját f. hó elsején megnyitotta.

A szentesi sport egylet f. évi február hó 7-én (vasárnap) délután 3 órakor a városi régi közgyűlési teremben tartotta évi rendes közgyűlését Fekete Márton elnöklete alatt.

Gyalog Európán át Körösi Béla, egy 13 éves szegedi fiú Ujvidékről gyalog elment Bécsbe, majd vissza Szegedre, aztán Fiuméba. Zúrickbe, Hamburgba és most Londonban van.

KORCSOLYÁZÁS.

Budapesti korcsolyázó-egylet.

A korcsolyázó egyleteket tulajdonképen nem az elnökség, nem az igazgatóság, nem is a választmány vezeti és kormányozza, hanem — az időjárás.

Mert a budapesti korcsolyázó egyletet bizonyára jobban kormányozta volna az elnökség és igazgatóság, mint a hogy az időjárás cselekedte.

A szeszélyes időnek köszönhetjük, hogy január második és február első felében nem lehetett korcsolyázni, a mi nagy veszteség volt a főváros egészségére.

Oly lágy tavaszi időjárás volt, hogy gondolni sem lehetett a korcsolyázásra s csak február 10-én fordult egy kicsit hidegre az idő, s mire e sorok megjelennek, már ismét vígan folyg a korcsolyázás.

Az időnek köszönhetjük azt is, hogy a korcsolyaversenyeket nem lehetett megtartani, a mi szintén nagy veszteség. A korcsolyaversenyekkel egyáltalán mindig nagy baj van, mert a saison elején nem lehet ezeket megtartani, mert egy kis gyakorlási időt hagyni kell a sportmaneknek, s mikor aztán már megvolna a gyakorlat, igen sokszor már nincsen — jég.

Gyalog szánkó

(Képpel.)

A kep önmagát magyarázza A hegy lejtőjét a külföldön leöntik vízzel a fagyás idején s így kitünő csuszkaló pálya keletkezik. Ezen aztán könnyű szánkón lecsuszkálnak felnőttek és gyermekek. Külföldön ez rendes test-edző sport; nálunk azonban már kezd kimenni a diákság körében is, mint sok más okos testedző mulatság. Figyelmebe ajánljuk a kellemes és egészséges mulatságot ugy a felnőtteknek, mint a tanuló ifjuságnak,

A kecskeméti korcsolyázó egylet választmánya közelebb gyűlést tartott a rendezendő mulatság tárgyában, melyet értesülésünk szerint, márcziusban szándékozik megtartani.

A pápai korcsolya egylet bálja fényesen sikerült, s e sikerével jutalmazta a rendezőség fáradozásait. A terem izlésesen volt díszítve a korcsolya sport köréből vett képekkel, déli növényekkel és fenyőzölddel, mely a korcsolya egyesület zászlóit körítette. A bál a lehető legjobb hangulattal kezdődött s a vigság tetőpontját érte a soupercsárdás és a cotillon alatt, melyet Br. Bothmer Béla kiváló ügyességgel rendezett.

A zalaegerszegi korcsolya egylet választmánya a számolásokat megvizsgálta s azokat helyesen vezetve és pénzmaradvánnyal lezárva találta. A korcsolyatér nagyobbitása s a fenforgó hiányok pótlása végett a szükséges intézkedéseket megtette, hogy a jövő korcsolyázási évadra a tagok mindent a kellő rendben s a megkívántató kényelemnek megfelelőleg találhassanak.

A kaloesai korcsolya egylet febr. 27-én a Kaszinó nyári helyiségében táncmulatságot rendez.

A váci korcsolya egylet f. hó 20-án, szombaton, a csarnok kibővítésének céljaira tánczestélyt rendez.

A nagy szt.-miklósi korcsolyázó-egylet bálja, — minilevelezőnk írja, — e hó 6-án zajlott le. A mulatság ellen négy melyek állást foglaltak, hogy azt meghiusítsák, de tekintette

arra, hogy az egylet élén a járási főszolgabíró ur áll, s tekintettel arra, hogy a mulatság rendező bizottságnak elnöke Rónaz József szolgabíró ur és a rendezőség (a fiatalok) mindent elkövetett, hogy a mulatság sikerüljön, hiába volt minden ellenakcczio — a mulatság minden tekintetben fényesen sikerült. Szegezárdon febr. 1-én fényes korcsolyából volt.

VADÁSZAT.

Tilos a vadászat. A vadak sokat zaklatott birodalmában csend, nyugalom, békeség állott be a február elején bekövetkezett vadász-tilalommal. Szegre került a puska, a tarisznya s a szegény tapsifülesek nem kénytelenek nyitott szemmel aludni, várva, hogy a végzet mikor durrantja rájuk az életüket kioltó puskacsövet. Ragadozó állatokra azonban a tilos időszak alatt is szabad vadászni, ha a puskacső elé kerülnek.

A török-szt.-miklósi vadász-társulat a második körvadászatot jan. 20-án tartotta meg, még pedig a legvadabb területén a Balla pusztán; azonban a ködös idő s az egész napon át tartó esőzés Diana híveinek nem kedvezett, mindazonáltal sikerült 135 tapsifülest terítékre hozni. Az áldozatul esett nyulak torát a vadász társulat bankettel ünnepelte meg. Pohárköszöntőkben sem volt hiány, habár az elnök ifj. Polgár István távolléte miatt a mulatság nélkülözött megszokott kedélyes jellegét. A harmadik körvadászatot a társaság m. hó 27-én tartotta.

Nagy-Szöllősről írják: Mult hó 29-én, Szaplanczay Elek a batári határban vadászatot rendezett, melyen résztvettek; Becsky Emil, Halassy Szerencs, Szentpály Jenő, Fogarassy Aurél, Fogarassy Zsigmond, Vasady Ferencz, Bender Ferencz, Sárkány Lajos, Ádám Albert; e napon 20 darab nyul esett el. Másnap a csepei határban vadászott a társaság, hol Fogarassy Zsigmond volt a házigada, mely vadászaton 49 nyul került terítékre. Harmadnap, 31-én Fogarassy Aurél meghívására Farkasfalván volt a vadászat, melyen 20 drb. nyulat lőttek. Tehát a három nap 89 drb. nyul volt a vadász-zsákmány. Mindhárom házigazda dús vadászlakomával látta el vendégeit.

TÜZOLTÓ-SPORT

A nagy-kikindai önk. torna és tűzoltó-egylet mult évi működése.

F. é. január hó 24-én d. u 2 órakor nagy számu tagok részvétele mellett tartotta meg a nagy-kikindai torna-tűzoltó egylet rendes évi közgyűlését. Az egylet működéséről az elnök főparancsnok Stolz Adolf részletes jelentést terjesztett elő, mely jelentés élénk tetszéssel tudomásul vétetett és elhatároztatott, hogy az kinyomtatassék és az egyleti összes tagok névjegyzékével ellátva az egyleti tagoknak kézbesítessék. Az elő terjesztett jelentés szerint az önk. tűzoltó egylet 1891. évben összesen 31 tüzesetnél működött és pedig 29 esetben a városban s 2 esetben a város területén kívül. A tűz minden egyes esetben localizáltatott és sok esetben sikerült a tűzbe került objektumot megmenteni. Emberi életben a tűz kárt nem okozott. Az egyletben tartattak 1891. évben 1. rendes és 2 rendkívüli közgyűlés 10 igazgató választmányi, 32 rendes parancsnoksági, 1 teljes parancsnoksági, 2 fegyelmi és 1 felügyelő bizottsági ülések. Az egyletbe felvetelüket kérte 19 egyén, ezekből a parancsnokság az egyletbe felvett 13 egyént; kilépett 7 tag, fegyelmi uton kizáratott 2 tag s egy tag meghalt. 1891 év kezdetétől végig minden éjjelen 2 önk. tűzoltó éjjeli őrseget, színelőadások és bálók alkalmával pedig 5 önk. tűzoltó által színház őrseget tartattak. Az egylet testületileg az egyleti zenekarral kivonult összesen 7-szer, azonkívül több alkalommal ünnepélyeségeknél magát küldöttségileg képviseltette. December hó 2-től kezdve hetenkint 3-szor tiszti tanfolyamban a tűzoltásra vonatkozó előadások tartattak. Ezenkívül a szerek állapotáról, az egyleti pénztár állásáról és egyéb az egylet életébe vágó dolgokról referáltatott. — Az 1891. évi zárszámadások elfogadtattak, az igazgató választmány és a parancsnokságnak a felmentvényt megszavaztatott. A bevételek voltak 1478 frt 75 kr.

a kiadások pedig 1471 frt 05 kr. Az 1892. évre szóló költségvetés 3530 frt 70 kr. bevétel és ezzel szemben 3554 frt 70 kr. kiadással megállapítottak és ezzel kapcsolatban elhatároztatott a már évek óta tervbe vett telefon tűzjelző hálózat létesítése és a szerszineknek a vártahelyiségnél leendő felépítését N.-Kikinda városnál újlag és ismételten megszüretni. A fegyelmi választmányba 1 évi időtartamra beválasztattak: Weszelinovits János és Vajdits Mihály kapitányok, Veres Endre szertárnok, Haberland György csövezető, Schwatz Péter és Németh János tűzoltók. Tiszteletbeli tagok és tiszteletbeli főparancsnokoknak a hazai ügy terén szerzett érdemei folytán egyhangulag és lelkesedéssel megválasztottak: Martinengő Nándor pozsonzi önk. tűzoltó főparancsnok a Ferencz József rendi lovagja és Ternajgó Caesár városunkban ismert új aradi önk. tűzoltó főparancsnok. Tiszteletbeli tag és tiszteletbeli őrség kapitányává pedig az egylet egyik alapítója és 16 éven át buzgó tagja Friedrich Miklós jelenleg bega-szt.-györgyi állatorvos szinte egyhangulag megválasztott. A megválasztásról az illető tiszteletbeli tagoknak díszokmány lesz kiállítva. Ezekután a közgyűlés a főparancsnok által a tagokhoz intézett, az emberbaráti szeretet gyakorlására buzdító rövid beszéde után és parancsnokság megéljenztetése közbe berekesztetett.

Az iglói tűzoltó-egyesület január hó 31-én tartotta XX-ik rendes közgyűlését dr. Simenszky Sándor elnöklété alatt. Miután elnök a szép számmal egybegyűltek szívélyesen üdvözölte, megnyitottnak nyilvánítja a közgyűlést. A mult évi rendes közgyűlés jegyzőkönyvének felolvastatik az elnöki jelentés. E jelentés tudomásul vétele után áttér a közgyűlés a felülvizsgált számadások tárgyalására. A közgyűlés utolsó tárgya a tisztviselők és a választmány 3 évre való választása. Megválasztatnak egyhangulag elnökül dr. Simenszky Sándor, alelnökül Lehoczky Jenő, jegyzőnek Langsfeld Géza, pénztárnoknak Hajts János, ügyésznek Klug Ottó és mérnöknek Havlovics József. Választmányi tagokká választattnak: Topseher György, Guhr Márton, Róth Márton, Jantner Bernát, Klein Ottó lovag, Soltész Károly. A számadásokat felülvizsgáló bizottsága választatnak: Geyer Gyula, Kövi Imre és Thern Gusztáv. Marcsek Andor leköszönt legyzőnek eddigi buzgó működésért elismerési és köszönetet szavazott a közgyűlés.

A szepes-váraljai tűzoltó-egyesület január 31-én tartotta rendes évi közgyűlését. A parancsnokság jelentése szerint az állomány 7 tiszt és 53 tagból áll. A jövő évi mintegy 210 frtot tevő kiadások fedezésére elnök Fest Aurél polgármester ur ajánlja, hogy az évi járulékok továbbra is szedessenek be a lakosságtól, mint a gyűlés egyhangulag elfogad. A tiszti választásnál az egyesület érdemdús főparancsnoka Fest Tivadar és alparancsnok Késmarszky Imre, a bizalmat megköszönve, haladott koruk miatt, a gyűlés nagy sajnálatára, újra nem választatják magukat, s így a gyűlés főparancsnoknak Fest Győző, alparancsnoknak Steller Gyula és Alth Gusztáv urakat jegyzőnek pedig Augusztiny Eleket választja meg.

A szabadkai önk. tűzoltó-egylet bált rendezett. A bál kiváló sikereért a tűzoltó-testület parancsnoksága, de különösen Vermes Béla főparancsnok, Wenczel Lajos parancsnok és Wáli Gyula testületi mérnök valóban megérdemelték a közönség részéről általánosan hangoztatott dicséretet.

Önkéntes tűzoltóság Martonoson Szép és nemes czélú egyesület alakult Martonoson, „Önkéntes tűzoltó-testület”. Hoós Bela s dr. Benedek István fáradszatos tevékenysége biztosítja az egyesület életképességét, mely jelenleg 50 tagot számlál.

A nagybecskerekai tűzoltó-egylet álarcos bált rendezett szép sikerrel.

A temesvári józsefkülvárosi tűzoltó-egylet választmányának közelebb tartott ülésében Kappusz József pénztárnok előterjesztette az egylet bevétele a mult évben 3768 frt, kiadása pedig 1633 frt volt. A jelentést öröndetes tudomásul vették.

Uj tűzoltó-egylet. A monostor-pályii önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait a belügyminiszterium helybenhagyta.

A lipót-szt.-miklósi önk. tűzoltók m. hó 27-én testületileg üdvözölték főparancsnokukat Kloch Károly bárót névnapja alkalmából. A tűzoltók kívánatait ifj. Balló Lajos alparancsnok tolmácsolta.

GYALOG SZÁNKÓ

VELOCIPÉDEZÉS

A pozsonyi kerékpár-egylet bálja febr. 1-én volt s fényesen sikerült.

A Hunnia bicicle-club február 1-én igen sikerült bált adott a kilenczedik kerületi kör helyiségében, Népes, elegans és vig volt.

CSÓNAKÁZAS.

A flumei „Gaurnero“ csónak-egylet tagjai e hó 4-én a Deák-szálló nagytermében bankettet rendeztek. A banketten, mely a legjobb hangulatban folyt le, fölköszöntőt mondottak Dall'Asia Szaniszló elnök. és Walluschnig Antal, ki az Adria társulatra emelte poharát.

LÓ-SPORT.

Huszár bravour. Kozma Ferencz 10. számú huszárezred-beli főhadnagy, Kozma Sándor főügyész fia 5 huszárból álló járőrseg élén Siklósról Serajevóba lovagolt, hova 5 napi lovaglás után, körülbelül 400 kilométer utat megtéve, m. hó 27-én érkezett meg. A huszárok és lovaik a legjobb állapotban voltak. daczára annak, hogy 10-12 fokos hidegben, zivatarok között utaztak, naponként átlag 80 kilométert téve meg. A legényeket és vezetőjét Appel báró boszniai parancsnokló tábornok megdicséerte merész vállalatukért és hősies kitartásukért. A visszautazás szintén 5 napot vett igénybe.

A legnagyobb távlovaglás. A legnagyobb távlovaglás kétségkívül Fukushima Jasumasa berlini japáni nagykövet fogja véghezvinni. A követ hazájába: Japánba lóháton utazik. A merész vállalkozásu lovag utját Péterváron, Moszkván, Irkutskon, a baikalvidéken, s az Amur-völgyön keresztül vette. Három évig ül nyeregben s csakis megpihenés és evés kedvéért száll le lováról. A tákoltság ajföld átmérőjének egy harmadával ér fel.

Lóversenyek Debreczenben. A debreczeni lovar-egylet április 23. és 24-én lóversenyeket rendez.

The Gresham életbiztosító társaság Londonban. E társulat évi jelentése, mely az 1891. június hó 30-án befejezett 43-iki üzletéről szól és a részvényesek 1892. évi január hó 26-án tartott rendes közgyűlése elé terjesztetett, rendelkezésünkre állvan, következő főpontjait közöljük. Az elmúlt év eredménye rendkívül kedvezőnek mondható. A lefolyt évben, a társasághoz 7589 biztosítási ajánlat érkezett 61.372,000 frankra amelyek közül elfogadtattat 6628 db. 52.717,400 frank biztosítási összeggel és erről a megfelelő számú kötvény ki is állítattat. A díjbetételek, levonva a visszabiztosításért fizetett összegzet 15.999.973 frk 02 cts-ra rugott, amiben az 1.821,148 frk 75 cts-ot tevő első évi díjak befoglaltatnak. A kamatszámia

mérlege 4.725.285 94 frankot tett és a társaság évi jövedelmét a díjbevételkel együtt 20.725.258-96 frankra emelte. A társaság az elmúlt évben 8849,176 frank 87 cts-ot utalványozott oly követelések folytán, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek, lejárt kiházasítási és vegyes biztosításokra kifizetett 1.212,739 frk 48 cts-ot és kötvények visszavásárlására 1.339,855 frk 31 cts-ot adott ki a társaság. A biztosítási és járadékalapok 6.036,893 95 frankkal gyarapodtak. Az aktívák főösszege az üzletév végével 117.550,796-67 frankra emelkedett. Tőkebefektetések: 1.480,098-65 frk angol állampapírokban. 539,819 75 frk az indiai és gyarmati kormányok értékeiben, 17 487,539 80 frk idegen államok értékpapírjaiban, 1.248,611-56 frank vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak. 56.261,715 62 frank vasuti és egyéb kölcsön-kötvényekben, 16.680,368-54 frank a társaság ingatlanaiában, ezek között vannak a társaság budapesti és bécsi házai, 5.333,984-48 frank jelzálogokból és különböző értékekben 18.518,663 29 frank.

Porzolt Ernő

műépítész és építőmester

építési irodája

Budapest VIII. Rökk Szilárd u. 4.

elvállal mindennemű építkezéseket, tervek készítését és kivitelét: palotákat, bérházakat, nyaralókat, tornacsarnokokat, csónakdákat, versenypályákat stb.

Specialista vadász- és turista-felszerelésekre

F. TURCZYNSKI

Wien, I. Wollzeile 7

Raktárt tart teljes turista vadász- és sport ruházatból urak és hölgyek számára Lodenruh ák, vízhatlan eső köpenyek teveszorból és lódenből, valamint have-ok köpenyek. Eredeti goisern hegyiczipók. Szarvasbőr és zergébőr nadrágok. Szőrme-kalapok. Turista-tarisnyák és zsákok. Angol flanell- és selyem-ingek. Hegyes jégmászó csákányok aczélból. Látcsó üvegek Bajor hőczipók. Lámpások. Hegymász-botok stb.

Ajanlják az üzletet: Az alsó Ausztriai vadászati véd-egylet, az osztrák turista-club, a német és osztrák Aldes-egylet „Auztria“ osztálya, az osztrák Alpes-club és számos más egyesület.

Mintaserű turista-fölszerelések.

A „HERKULES“ mulattató melléklete. 1895

PIHENŐ

A „HERKULES“ előfizetési ára a „PIHENŐ“ mulattató melléklettel együtt negyedévre 1 frt, félévre 2 frt, egész évre 4 frt. A „Pihenő“-re külön előfizetni nem lehet. Előfizetések és hirdetések a „Herkules“ kivatalába (Budapest VIII., József-körut 5.) küldendők.

Olvadó jégvirág.

Szünóra alatt.

— Monológ. —

Irta: ifj. Pázmány Dénes.

A színpalak mögött a rendező vontatott hangon: Deux fois colonne! Sainte — Simonienne! — Deux fois colonne! Chasocz — croisez!

Emil, 18 éves. (Lopva belép.) Pszt, pszt! Az Istenért el ne áruljanak! — (Zsebkezdőjével homlokát törülgeti.) Megszöktem! Azt hittem már sohase lesz vége. (Fáradtan leül.) Oh te csalfa, ravasz, kaczer, lelketlen, czuf asszony! — Teljes két hónapja, hogy kísérek akár a saját árnyékom, két hónapja, hogy a legkisebb kivánságodat teljesítem; miattad nem tettem le a pótérett-ségimet, miattad veszttem össze az én kebelbarátommal a Sanyival — s hálául mindezért, ma a szünóra előtti négyest, melyet pedig már egy hónapja, hogy nekem ígértél oda, a kopasz őrnagygyal tánczolod, nekem ráadásul a Malvin tante ot sózva a nyakamba. (Sóhajtva.) Valóban igaza van Paul Bourgetnak, (félre) nagy Zola mondta volna ezt? — hogy az asszony hamis ragadozó állat. Igen; először is megragad minket, (magyarázólag) innen a ragadozó szó, — azután hamiságával tépi szét keblünket. (Felkel.) Milyen boldog is voltam én ezelőtt három hónappal. . . . Azelőtt a szünóra alatt vígan vacsoráztam, míg ma . . . (Felháborodva.) Ez hát nem szörnyű elvetemültségre vall, nekem ígérni oda a szünóra előtti négyest s azután azt mással táncolni? . . . Képzeljék csak; nyugodtan ülök a buffetben s szüresölöm a lemonadémat, (félre) az én kedvencz italomat, — a „Le-Pére-La-Victoria-Quadrielle“ bekezdésében gyönyörködöm s mikor végre elérkezik a várva-várt pillanat s én megjelenek a teremben, mit látnak szemeim, „öt“, — „öt“, a kopasz őrnagy karján. Földi gyarlóság! Sóbálynynya meredten állok meg az ajtóban, még fel sem ócsudtam, mikor „ö“ e szavakkal: Nincsen tánczosnéja? . . . mosolyogva hozzám lép s elébb mintsem szabadkozhattam volna, karomba füzte a Malvin tante csontos, vékony kezét. A kopasz őrnagy hidegen kérdé: An complet? . . . S evvel . . . (A Le-Pére-La-Victorie“ melodiáját dudolva) A — mis je viens d'a — wir cent ans . . . megkezdődött a táncz. Csodálom, hogy belé nem öszültem. (Szünet.) A Viki volt a Sanyival a vis-à-vis-m; folyton vigyorgott reám, a mint minden figurát elhibáztam. . . De hát lehetséges is lett volna ez másként! — Hallják ezennel martyriumom egész történetét. (Kis zsebnaptárt vesz elő.) Október 18. Először találkoztál vele. — Október 19. Szerelmet vallottál neki. (Félre.) Az igaz, ez kissé gyorsan volt. — Október 21. Szerelmet vallottál neki másodszor. — Okt. 23.

Szerelmet. . . De minek folytassam tovább. — Elég az hozzá én szerelmet vallottam neki minden másodnap, ő meg minden másodnap kinevetett. . . De nem, mégsem . . . (olvassa). November 1. Ma igen levertnek látszott. Komoly maradt szerelmi vallomásod alatt; még akkor sem nevetett ki, mikor felajánlottad magad, mint Tröster (félre). Később tudtam csak meg, hogy halottak napja volt. (Tovább olvasva.) Nov. 19. Ez a legemlékezetesebb napja életemnek. Ma engedte, hogy háromszor egymásután kezelt csókoljak neki; megengedte, hogy az őrnagy által küldött csokorból egy rózsát lopjak; megengedte, illetve megígérte, hogy a télen adandó bálján velem tánczolja a szünóra előtti négyest. — Ez a fontos, mert én csak a szünóra előtt tudok kellő ihlettel táncolni . . . (félre) a vacsora miatt! (Fel és alájárkálva.) Nos, nem szörnyű elvetemült egy asszony ez? November tizenkilencedikén megígéri, hogy a vacsora előtti quadrillet velem tánczolja s ma . . . (dühösen) egy kopasz kardcsüretetővel lejtí az végig. — De hallják tovább! Nov. 19—23-áig tizenhatszor voltam a kölcsönkönyvtárban s legutoljára „Gyp“ egyik regényét magamnál felejtve, édes anyám teljes félóráig tartott nekem, az ártatlannak, prédikációt a mai ifjúság romlott erkölceiről. (Golytatva.) November 22—26-ig összesen tizenkétszer voltam a masamódnál . . . (félre). Emlékszem a zöld kalap végett! — 22—26-áig összesen kilencszer voltam a szabónánál; háromszor a konyhaedény kereskedőnél; ötször a fődrásznál s összeveszttem a kebelbarátommal, a Sanyival, mivel a „Bijont“, (félre) azt a komisz dögöt, mely még mindig megugat, a hányszor belépek — (hang) sétálni vittem. (Kis szünet.) Oh, te hamis, ragadozó asszony! — Hanem ha azt hiszed, hogy mindezt, valamint mai gonoszágodat, talán úgy elfelejténém, mint az érettségimen IV. Béla király tetteit. . . ha azt hiszed, hogy emlékezőtehetségem oly gyöngé lesz s valamint az uralkodók évszámaira, nem fogok visszaemlékezni. . . (Hirtelen más hangon.) De hátha ártatlan? — Hátha csak féltékeny akart tenni a kopasz őrnagygyal? . . . Hátha megfélekedezett róla, hogy nov. 19-én nekem ígérte vala a szünóra előtti négyest . . . (félre) mert én ihlettel csakis vacsora előtt tudok táncolni — hátha. . . (Gondolkodva.) Talán elfelejtettem az utóbbi napokban valamelyik komiszjóját pontosan elvégezni? (Ijedten.) Elfelejttem megrendelni a hideg homardot! (Megnyugtattva.) Nem! Tisztán emlékszem, hogy is felejtettem volna el éppen ezen kedvencz ételemet megrendelni. . . Hátha csalakoztam! . . . (Elkezdi a mellénye gombjain számlálgatni.) Szeret . . . nem szeret . . . szeret . . . nem szeret! (Busan.) Tehát nem szeret! (Nai-

vul.) Mért nem kezdeném fordítva? — Nem szeret . . . szeret . . . nem szeret . . . szeret! (Vigan.) Lám, mégis szeret! (Elkomolyodva.) Bolondság! Mintha ezek a gombok . . . (A mellékteremből tányérsörgés hallatszik.) Most eszik meg az én homardomat (félre). Az én kedvencz ételemet! (Siránkozva.) A kopasz már harmadszor vesz ki belőle. — Most felemeli poharát . . . valamit mond . . . „ö“ mosolyog . . . (Élénk éljenzés!) „Ö“ kocczint vele! (Kitörő dühvel.) Nyomorult, hütlen . . . áruló . . . (magán kívül) megöllek! (Hosszabb szünet.) Nem! Mégsem ölöm meg. Először is nevétségessé válnék, ha megölném, másodszor megművelt ember nem öli meg a hütelent. (Félre.) De hát mit tesz? (Gondolkodva.) Alexandre Dumas mondja, (félre) nagy Zola? (hang.) hogy a hütelen nőt néma megvetésünk érzetetésével kell sujtani. . . . Nos, én követem e szókat s néma érzetetésével megvetésemnek fogom büntetni. (Leül.) Legelőször is nem jelenek meg a vacsoránál. (Szomoruan.) A homardot úgy is megették már nélkülem. . . (A mellékteremből tányérváltás zaja hallatszik.) Most meg a libamáj pástétomot fálják fel . . . (félre) ezen másik kedvencz ételemet . . . (hang.) a tarfejű őrnagy már kétszer vett ki belőle . . . (felháborodva) a negyedik pohár pezsgőt issza . . . (siránkozva) még én itt éhezem és szomjazom a szünóra alatt vérző szivemmel. (Szemrehányólag.) Emil! Elfelejtetd már Ohnet szavait? . . . A hütlen nőt néma megvetésünk lealázó érzetetésével. . . (A mellékterem felé néz.) Lám! Már is észrevehette lesujtó megvetésem hatását. — Az inas majdnem leöntötte a sance romainnéval . . . (félre) az én kedvencz mártásommal . . . (meggyözdéssel) ez soha nem történt volna meg vele, ha én szolgálom ki, mint rendesen. (A mellékteremből vig nevetés hallatszik.) Sohasem hittem volna, hogy olyan nehéz a szeretett, akarom mondani gyűlölt nővel, megvetésünket érzetelni. Csak ettem volna legalább valamit. . . A Vikiéknél folyton kínáltak, de én nem nyultam, semmihez; hisz én csak éhgyomorra tudok ihlettel táncolni. . . (A mellékteremből csárdás hallatszik.) Hogy vigadnak. . . . Most változatosság kedvéért a szőke báróval tánczol. (Fontos képpel.) Mint mulat az a csuf, vén asszony. (Titkozatosan.) Avagy nem vén? Maga mondta a multkor, hogy huszonöt éves. (Ironiával.) Huszonöt? . . . No, ha ennyit önként bevallott úgy van legalább is — ötven. . . (Gondolkodva.) Ötven! Nem; ennyi még nincs. Mondjuk van negyven, mondjuk van harmincz. . . (Diadallal.) Nos? Mit mondtam? Hát nem elég vén! (Kis szünet.) Harmincz, én meg husz . . . (félre) ha édes anyám hallaná utóbbi hazugságomat . . . (Hangosan.) Tehát teljes tizenkét, akarom

mondani tíz évvel idősebb, mint én. (Meggyőződéssel.) Vén, nagyon vén! (Szünet.) Akkor még is jobban illenek hozzá a Viki. Arról legalább tudom, hogy márczius 31-én lesz tizenöt éves, hisz eleget megtréfáltam evvel, meg hogy egy nappal született április elseje előtt; bizonyosan azért olyan bolondos. . . . (Sóhajtva.) Szegény Viki! Szegény boldogult első szerelmem! — Mint bánkódhatik utánam. . . . (Magában.) Csak az a Sanyi ne mondta volna, hogy nem „chic“ a saját consinejának udvarolni. . . . Az a Sanyi! (A homlokára csap.) Mintha azóta ő . . . Bizonyos — kiakart játszani! Ma is folyton a Vikivel tánczol. . . . (Sajnálkozva.) Szegény fiu. . . . De hát nem tudja, hogy a Viki az én eljegyzett jövődöbelim, hogy ez „a b g e m a c h t“, különben nem hagyja ránk a Károly bácsi a vagyonát? . . . Hanem igaz, ami igaz . . . a Sanyi „f e s c h“ gyerek, jogász is már hozzá . . . (félre) én csináltam meg neki az érettségim a latin feladatot, különben menthetlenül elbukott volna, mint . . . mint pl. — én. (A zongora elhallgat. Egy inas halad el a háttérben frissitőkkel.) Hé! János! Ide! . . . (Az inas elmegy anélkül, hogy észre vette volna.) A bamba! — Nem vette észre, pedig nem akarom elárulni, hogy itt vagyok. . . . (A háttér felé fordulva.) Ahá! Mit is mondott Malot? . . . Hát a szer? Lám a Julcsa a fehér boa helyet a barnát hozta le. . . . Fehér ruha és barna boa. . . . (Nevetve.) Milyen képet csinál az a szegény leány. . . . Bizonyosan azt mondja, hogy nem találta a másikat. . . . Persze, mikor a nagysága gondjaimra bizta az imént a drága öltönydarabot s én azt . . . (nevetve) a felsőkabátom zsebébe dugtam. (Mindig a háttér felé.) Hogy fut a báró meg a tarfejű keresni az eltévedt portékát, milyen levert ábrázattal térnek vissza. . . . (Nevetve) Ha, ha! Ez az én bosszum! (Kis szünet.) Miként jutott csak az imént az eszembe e szó „tarfejű?“ Nem a történelemben fordul ez elő? (Gondolkodva.) Nem valamelyik cseh királyt hívták így? Tar-Venczel . . . Tar-Kázmér? Nem! Megvan! Tar-László német választófejedelem. — Azt hiszem rokonsággal is állott Árpád ösatyánkkal. (Mosolyogva.) Lám ezt nem tudtam volna az érettségim! Hanem hát így szünóra alatt, éhgyomorru, vérző-szívvvel, a szeretett, akarom mondani megvetett nőre gondolva. . . . (Magában.) Tar-László német választófejedelem. . . . Emilkém ezért megérdemelnéd, hogy . . . (A háttér felé.) De ni-ni mintha „ő“ emlékezne valamire. Körülnéz, odamegy a Malvin tantéhoz; bizonyosan utánam tudakozódik. Hogy megijedt a szegény tante. . . . (A hangját utánozva.) „Csak nem történt baja az Emilkének?“ . . . Most meg a Vikit kérdezi meg. Bravó Viki jól adtad; mintha mondanád: Semmi

közöm hozzá . . . viselje gondját ki-ki a magáénak. (Az inas újból megjelenik a háttérben.) Hé! János! . . . (Az inas meglepetve megáll, azután gyorsan elmegy.) A semmirekellő! . . . Majd meghalok éhen. . . . (Utána néz.) A szerencsétlen! . . . (Ijedten.) Egyenesen hozzá megy, valamit sug neki . . . „ő“ ide néz . . . (magánkiüül). . . . Elvagyok árulva . . . (egy székre rogyik). Végem van! (Hosszabb szünet.) Mit csináljak most már? — A legszebb hatástól fosztott meg az a gazember. Nem marad más hátra — föbe lövöm magamat. (Hirtelen kinyitja a claqueját.) Puff! . . . (Szünet.) Még csak nem is nézett erre! Kőnél keményebb a szive. — (Magában.) Mintán öngyilkossági szándékom nem sikerült, s miután még csak holttestemet sem jött el megnézni, ezennel elhagyom ezen rut, hamis teremést és — (nagyot sóhajtva) leteszem a pót-érettségimet. Majd ha aztán én is jogász leszek, mint a Sanyi . . . i (Megfenyegetve az ujjával.) „Sirhatsz . . . sirhatsz te utánam. . . .“ (Lassan a kijárat felé halad.) De mi ez? „Ő“ nem tánczol? A párok felállanak s „ő“ ott ül egyedül. Talán megbánta. . . . Talán beakarja bizonyítani. . . . Miért néz csak folyton erre? . . . (A zongora egy négyes bekezdését játsza.) Furcsa! Valóban nem tánczol. . . . Mindig ide néz. (Ijedten.) Talán csak nem olvastam rosszul. (Sietve visszajön s felveszi a földről az eldobott naptárt.) November 22—26 összesen tizenkétszer . . . (türelmetlenül) . . . november 19—23-ág tizenhatszor . . . (gyorsan átlapozva.) Itt van! November 19. Megengedte, hogy háromszor egymás után . . . megengedte, hogy . . . megengedte, illetve megígérte, hogy a télen adandó bálján velem tánczolja a szünóra . . . a szünóra utáni . . . lehetetlen! (újból olvassa.) Velem tánczolja a szünóra utáni négyest. (Kitörő örömmel.) A szünóra „utáni“ négyest, de hogyan tévedhettem csak? (Bünbánóan.) Hogyan gyanusíthattam azt az angyali asszonyt, az erény ezen mintaképet, az . . . (Gondolkodva.) De mikor én sohasem szoktam a szünóra után tánczolni. (Mérgesen.) Átkozott rossz szokás, innen ered az az egész félreértés. (Hirtelen örömmel.) De hisz én ma nem is vacsoráztam . . . olyan könnyűnek érzem magam. (Fel és alálejt.) Azt az isteni asszonyt gyanusítani! (A négyes megkezdődik.) Valóban reám vár . . . most felkel . . . (ijedten) erre jön . . . bizonyosan valami szcenát fog csinálni. Hogy is mondja Catulle Mendés? . . . Az asszony szelid, vadállat addig mig . . . (Kimenőben.) Megyek már. . . . (Kétségbeesve.) Jövök! (Futva el.)

Költőnek lenni . . .

Költőnek lenni nem oly nagy dolog: Ha látsz fűvön rezgő harmatot, Melyet az ég áldásként rárakott, Tekintsd benne az Isten kezét, Vagy a tenger végetlen tükörét . . . S meglátd, hogy érző szived feldobog.

Költőnek lenni nem oly nagy dolog: Ha látsz a szemben bánatharmatot, És szíved részvétnék helyét adott, — Zokogj, ha sirni látod társadat — Látod, még ez sem oly nagy feladat; Zokogni, ha embertársad zokog.

Költőnek lenni nem oly nagy dolog: Ha látsz virágot bársonyrét ölen, Vagy fény sugarát földünknek kék egén, Lelked békóba verve ne legyen: Érezed, hogy Isten van e helyen, — Virág sugarban az ég mosolyog,

Költőnek lenni nem oly nagy dolog: Hallván madárt bokorban dallani, Érezed, mit mondnak accordjai, Vagy hallván vig madárnak éneket — Csak meg kell értened szentelt ihletét, — Érezned kdll, madárkád mért csacsog?

Költőnek lenni nem oly nagy dolog: Megérteni, a mit más meg nem ért, Szeretni dalt magáért a dalért; S dalolva adjon hangot bánatod, Igaztalan lennél bár hányatott . . . Bában örömben zengjen kobozod.

Költőnek lenni nem oly nagy dolog: Szép álmok utján járj csak szüntelen. Szép jó nemes nyagodjék kebleden, S ha a tökélyből majdan dal fakad: Meg van a költő, ott vagy — tenmagad . . . A költő itt él, ily légben mozog.

Ruttkay Gyula.

A dalnok végzete.

Oh, ha láttad égi fényben Tüzet szorva a sugarat Megütöközni szikla béroen: Kérdezd meg, hogy miért ragyog?

És ha jártál sima réten, Melyet bimbó s virág díszít; S lelked fürdött illatarban: Kérdezd meg, hogy miért virít?

És ha játszott fürteiddel Az alkonynak lágy szellője, Kérdezted-e, hogy az veled Bizalmasan mért enyelge?

S hogy ha a szél fuvalmára Meginganak a falombok, Kérdezted-e, hogy a szellő A levél közt miért susog?

S ha hallgatad kora reggel Madár dalát a lomb alól, Kérdezted-e: fájó szívvel Oly édesen miről dalol?

Oh, ne kérdezd, oh, ne fűrkészd! Hisz a dalnok végzete ez: Szép dalával a kebledben Alvó vágyat tette ébreszt.

S mig te magad égi kéjjel Elmerengesz zengő lantján, Vérző szíve fájdalomában Akkor reped ketté talán.

Földes Géza.

Farsangi gondolatok.

Az aranyos asszony.

— Elbeszélés —

Irtta: Molnár Gyula.

I.

Barnabás Győző, az általános hitelbank pénztárosa már korán reggel, a hivatalos órák előtt jóval, ott dolgozott az irodájában. Sok volt a dolga, tehát azért kénytelen volt korán hozzá fogni a munkához, hogy semmivel hátrálékban ne maradjon.

Az általános hitelbank igazgatója, a kitünő pénzügyi kapacitás nemsokára tudomást vett a pénztáros, kiváló szorgalmáról buzgalmáról és ez úgy látszik tetszett neki, mert néha, mikor magában, egyedül volt az irodájában, ezt dunyogta a fogai közül:

— Valóban ügyes és szorgalmas ember ez a Barnabás! . . . Rajta leszek, hogy új-évkor megkapja a száz forint fizetés-emelést.

Barnabás Győző pedig dolgozott, fáradhatan buzgalommal teljesítette a fizetéseket és végezte az elszámolást.

Persze ez ellen senki kifogást nem tett, kissé társai irigykedtek is reá, mert észrevették azt, hogy az igazgató ur kedveli, aztán az iroda szolgálja is duzzogott reája, mert miatta oly korán kellett az irodát takarítani.

Gyakran a vén medve ily szavakra fakadt mi nem igen hízelt a pénztáros személynék:

— Hogy az ördög miért nem viszi el ezt az utálatos könyvmolyt, ki már akkor kezd dolgozni, mikor a többiek még másik oldalukra fordulnak.

Hanem azért a vén János, az irodaszolga megtartotta magának véleményét és csak fejét rázogatta olykor-olykor, mintha neki nem igen tetszenék, a dolog. De csufosan ki is fogott ám a pénztároson a vén medve; még korábban kelt fel, mint Barnabás ur és mire ez a hivatalba érkezett, az irodája ki volt takarítva szellőztetve és minden rendben, a maga helyén.

II.

Barnabás Győző magas, vállás barna ember volt harmincz négy évével. Már tizen négy esztendeje van a banknál, hol szeretik és hol nagy bizalmat helyeznek beléje a bank részvényesei. A fizetése is már meglehetősen. Ezerkét száz forint évi javadalmazás, igen pompás kilátásokkal a jövőre nézve.

Már két év óta nős, egy igen csinos szőke fiatal leányt vett nőül harminczkét éves korában, kivel egyik barátjának családjánál ismerkedett meg. A leánya tizenholcz éves volt akkor és árva, egyik nagynénjének a kegyes pártfogását élvezte. Megismerkedtek egymással. A leánya csinos alakja, sötét kék szemei, egészséges, vértől majd kicsattanó arca mély benyomást

tettek a pénztárosra. Lángra lobbant iránta, megkérte feleségül és . . . megkapta. A szegény leányra nézve jó párti volt az ezerkét száz forint fizetéssel bíró hivatalnok. Az igaz, hogy nem szerette a férfit . . . Én édes Istenem! hát mit tesz az? . . . majd hozzá szokik, beletörődik a körülményekbe. Ugy is volt. Nőül ment hozzá és most ügyes, sikkes asszonyt vált belőle, kinek óhajtságát lesi férje, kinek minden kívánságát kielégíti az ura.

Barnabás Győző nagyon szerette, imádtta a feleségét, ezt a kívánatos egy formás asszonyt, ki telt idomaival olyan volt, mint egy piézsi piros alma. A csókja édes volt, mint a nektár, ölelése kábító, mint a kéj . . .

Barnabás kimondhatatlan vonzalommal viseltetett a neje iránt, kívánata parancs volt előtte . . . még a csillagokat is lehozta volna az ur kékségü égről csak kívánta volna . . . de Katinka nem kívánt oly lehetetlen dolgot, megelégedett szép, divatos ruhákkal, pompás kalapokkal és fényes drága ékszerekkel, miket férje hódoló alázattal rakott, halmozott a lábai elé.

A szép asszony mosolygott az ura előzékenységén és adott neki cserébe az ajkára egy-két forró csókot . . . égetőt . . .

Istenem! talán nem volt olyan tárgy, mit megtagadott volna ettől az aranyos madártól, kinek szőke hajával oly bizalmasan suttoztak a verőfényes napsugarak, a mint vele végig kocsizott az utcákon. Mily boldog volt, mikor ismerőseik nyájasan üdvözölték őket, s felesége mosolygva viszonzta.

A férj, mint valami titkos imádó, kedves tekintettel leste a nő mozdulatait; végtelen öröm szállta meg a keblét arra a gondolatra, hogy övé ez a pempás, ragyogó szépségü asszony és most szeretett volna a torkába harapni, mely oly igéző fehérséggel nézett elő elegáns felöltőjéből.

Othton, mint valami labdát kapta karjai közé az asszonyt, végig csókolta szent odaadással a szemét, haját, fülét, ajkát. . . Olyan volt, mint egy örült ennek az igéző asszonynak a közelében.

— Katinka, mondd szeretsz-e még úgy, mint két évnek előtte?

— Te csunya féreg . . . jobban, százszorta jobban, mint akkor . . . nos meg vagy elégedve? . . .

A csinos asszony aztán a tükörbe nézett, megigazitotta összekuszált froufrouját és még egy szerelmes tekintetet vetett a férjére, aztán átment a boudoirjába, hogy magára öltse igéző pongyoláját.

Barnabás pedig megittasultan maradt magára dolgozószobájában, leült a székebe és önfeledten mormogta magában:

— Őlni tudnék ezért az asszonyért, csak hogy minden vágyát, minden óhaját teljesíthessem.

107
És mégis sokszor mily kínos volt nélkülöznie ezt az asszonyt, ki még rózsás álmait szőtte reggelenként, mikor férje már fölkel, hogy az irodába menjen.

Loppal megcsókolta a vérpíros ajakat és pár percig még figyelmesen szemlélte a szendergő asszonyt, aztán néma lemondással sietett az irodájába.

III.

Még a hatórát csak most ütötte a templom tornyán és Barnabás ur már felnyitotta az irodája ajtaját. Csendesesen, szinte nesztelen léptekkel surrant be a hivatalos helyiségbe, aztán gyorsan fogott az íráshoz. Mindenféle akták heverték előtte a nagy asztalon, a pénztári napló hatalmas könyvébe sokat kellett bevezetnie a tartozás és követel rovatba. Sebesen írt, számokat számokra jegyezve, iktatta a pénztári téteket . . . Néha aztán megállt és mintha kiázzadt volna a heves munkában, elővette a zsebkendőjét, megtörölte az arcát . . . Aztán óvatosan körül tekintett és újra dologhoz látott. Finom tollkését is kitette az asztalára és pár perc múlva nagyon gyakorlott kézzel vakart valamit a könyvben, mit végig gummizott, hogy nyoma sem látszott . . .

Mindezt villámgyorsan végezte el, aztán nagyot sóhajtván bámult maga elé . . . Tekintete makaes megátalkodottsággal meredt a pénztári napló soraira, honnan előbujkálni látszottak azok a számok, miket az imént tüntetett el mohó gyorsasággal. . . Mintha uréfát akarnának vele játszani azok az ostoba számok.

Végre leküzdte az izgatottságot és alig hallhatóan rebegi magában:

— Teérted a pokolt is megizlelném. Katinka, édes Katinka! . . . Örömet kárhozom el miattad te drága lény.

Lassan nyilik az irodának az ajtaja, a pénztáros összerezzen, halálos sápadtság ül ki az arcára, mikor az ajtóra néz, melyen a vén János csoszog be a nagy vizes üveggel.

Fellélegzik, aztán rekedten szól:

— Maga meg ne sokat lábatlankodjék, mikor az embernek annyi dolga van.

A vén János morogva huzza be maga után az ajtót.

Barnabás ur pedig könnyebbülten sóhajtván:

— Most már megvehetem Katinkának azt a szép gyémántás karpereczet, melyet a multkor oly nagyon megkívánt az ékszerész kirakatában.

Aztán felkelt az íróasztala mellől és kinézett az ablakon az utcára, hol már nagy volt a süngés-forgás; asszonyok mentek már haza a bevásárolt dolgaikkal, szekerek döcögtek végig a kövezeten megrakottan; nagy zsvaj, általános zaj mindenütt; még a napsugarak is pazar fényvel tündököltek az átellenes kávéház tükörablakain.

Barnabás most arra gondolt, hogy aranyos kis felesége felébredt és urát keresi, ki már nincs mellette, hanem itt kuczorog ebben a dohos irodában reá gondolva. Na lesz majd hadd el hadd, a bájos Katinka meg fogja huzni megint a füleit kedves duzzogással, a miért úgy elosont mellőle. Hogy fog aztán örülni annak a drága karperecznek, mit úgy megkivánt a multkor az aranyos! . . . Őlébe veszi majd és az asszony hálás szemekkel fogja megcsókolni ajkát, megtépázni bajuszát és dus haját, mint valami kis gyermek. . . Édes álmok . . . aranyos gondolatok.

Nyolcz az óra, sietni kell a dologgal. . . Barnabás ur most a rendes megszokottsággal ül az asztalához és szerényen számol, dolgozik; a többiek is megjöttek már és a munka egyesült erővel halad.

IV.

Megvette a gyönyörű gyémántos karpereczet a nejeének. Olyan örömmel viszi haza a drága jószágot, mint egy gyermek, ki fél attól, hogy nehogy valamiképen baja essék.

Milyen meglepetést fog ő ezzel okozni Katinkának, az aranyos Katinkának, ki olyan jó, mint egy angyal, hű és odaadó feleség, aztán ugy szereti őt! . . . Lám! e figyelmet soká, de soká fogja emlegetni a kedves aranyos asszonyka.

Már előre kifesti magának a nagyszerű jelenetet, melyet az éjzár átadása elő fog varázsolni. . . Csók, ölelés, minden. . . És a pénztáros behunyja a szemét, szintén maga előtt látja azt a kívánni való, megenni való csodaszép asszonyt. . . Barnabás ur boldog, mikor a jelen percz kecsesgető örömeire gondol. . .

Sietve surran fel a lépcsőn, ovatosan nyit be a lakásába, végig megy a szobák, mik pompásan beburorozvák, s feleségét nem találja. . . Oh! sebaj, valószínűleg bevásárlásokat tesz a városban, várakozni fog reá egyszerüen. Azzal leül az íróasztala mellé és mosolyogva bámul maga elébe.

Az órák pedig ólomlassusággal telnek, de Katinka még sem jön. . . Izgatott és türelmetlenkedik. Hívja a szobaleányt, kit neje felől kérdez ki: — A nagysága elutazott! — feleli lakonicus rövidséggel a csinos fruska, — de levelet hagyott hátra uramnak.

Átadja a levelet az urának, ki némán int, hogy távozhatick.

A szobaleány távozása után Barnabás reánéz a levélre és elkezd tanakodni, vajjon hová utazhatott el ily hamarosan Katinka, a nélkül, hogy neki szólt volna valamit. . . Bizonytalan érzés tompítja az idegeit, a szive erősen lüktet a kebelében, a vér fejébe tolul.

Reszkető kézzel bontja fel a levelet, melyről kétségbeesetten olvassa:

Kedves Muczuskám!

Bizony furcsának fogod találni, de én P. . . báróval ma megszöktem oldalad mellől. Nagyon szerettük egymást. Nem birtam tovább is elviselni azt a tudatot, hogy téged megcsaltalak már oly régen. Követem őt, utjainkat ne kutasd. Vigasztalódjál aranyos Katinkád miatt. Pá! Még egyszer kérlek, ne haragudjál ezért nagyon a te volt

Katinkádra.

Barnabás pillanatig kábultan maradt, mintha a villám sújtotta volna le, mintha hangszálai megtagadták volna a szolgálatot, de a másik pillanatban vadállat módjára, mint a kit szívéen sebeztek, ordított fel oly erősen, hogy az ablaktáblák is megremegetek. . .

A szerencsétlen ember, ki oly határtalanul szerette a nejét és annyira bizott az aranyos asszonyban, most hirtelen magánkivül lett. . . A magas, erőteljes ember tört-zuzott mindent, a mi a keze ügyébe került, alig lehetett vele birni, kezébe szoritotta a felesége levelét és aztán sirt, sirt keservesen. . . A boldogtalan Barnabás pillanat alatt megőrült.

V.

A nyáron éppen abban a városban volt dolgom. Egy jó barátommal mentem végig a főúton, bizalmasan beszélgetve egymással a közel lefolyt eseményekről. Szemeim ugy véletlenül egy magas őszbeborult fejü emberen akadt meg, ki némán hajolt a földre, aztán valami papirdarabot találván, felvette, zsebre gyurta és hajadonfőn elkezdett futni.

Persze meglepett engem a dolog és rögtön kérdezősködtem is felőle a barátomnál, ki ezeket mesélte róla:

— Bizony ez jó állásu bankhivatalnok volt, kinek csodaszép szöke asszony volt a felesége. Határtalanul imádtá azt a nőt, de bizony az megcsalta az urát és egy báróval megszökött tőle. . . Mikor ezt a férj meghallotta, dühöngés lepte meg és a téboly jelei mutatkoztak rajta. Az örültek házába vitték ezt a férfit, ki, hogy neje pazar költségeit is fedezhesse, a bank pénzét is elsikkasztotta. . . Mindezt ezért az asszonyért. . . bah! Aztán mikor dühöngésével alább hagyott, csendes örület szállta meg. . . Haza eresztették és most a rokonainál élösködik; nem bánt senkit, de az a mániája, hogy a felesége irt neki és minden papirdarabot zsebre rak, mit az utcán talál. . . Valóban szánalomra méltó ember volt ez. . . Esőben, hóban mindig hajadonfőn szaladgál tova az utcákon, miközben halkán dunnyogja magában: Irt Katinka nekem levelet, aranyos levelet. . . Oh! az édes, a drága, aranyos asszony! . . . „Sokszor valami furcsa gondolat lepi meg, ilyenkor fáradhatlanul fut órákig fel s alá az utcán. . . Illeg, az izzadság cseppek csak ugy

peregnek le napbarnította, lesoványodott arcán. . . Iszik aztán sokat, pálinkát, mely ugy látszik kábítja és elzsibbasztja az idegeit. . . Erővel kell hazahuzolni ilyenkor a korcsmából. . . Bizony napról-napra sülyed, tönkre megy, pedig azelőtt oly erőteljes ember volt szegény! . . .

Meg nem állhattam, hogy meg ne kérdezzem, mi lett a feleségéből.

— Az aranyos asszonyka, miután kikoppasztotta a bárót, otthagyta a faképnél és temérdek viszonya volt; most amint a lapokból olvassuk, excentrique-énekesnő a fővárosi orpheumban és nagyon is sokat beszéltet magáról. . .

Aztán más események vonták el figyelmemet az egész esetről. De nem tudtam visszatartani azt a szót, mely nyelvemre jött:

— Szegény ember! Hát érdemes volt-e megörülni egy ilyen asszonyért. Bizony furcsa teremtések is vagyunk mi, férfiak! . . .

Félre gondok! félre bu!

Peng a lant, hull a bánat
Le a szivről, —
Peng a lant, addig peng,
Mig a bánat olvad — enyhül.

Mért törődjem a világgal
S száz bajával?
Gondra jönnek ujra gondok
S tovább megy mind s ismét házal.

Fölleg multán a derüs ég
Hő sugarát
Jobban hinti a szivekre,
Melengeti, s nagyobb fényt ad.

Busulok már, könnyezek már
Nagyon régen, —
Felszikkad tán könnyem árja — — —
Temetőben, faluvégén! . . .

No de se baj! így is, ugy is
Nem lesz bánat,
Mert mélyen a hantok alatt
Nincsen öröm, nem lesz vágýad.

Csak az az egy, csupán csak egy,
Mi vigasztal,
Hogy a sivár földre nem jó
A ki elmegy, a ki meghal.

Félre mostan, félre téhat,
Tépő gondok:
Máshatlan végzett ellen
A kik küzdenek — mind bolondok!

Ruttkay Gyula.

Fővárosban.

Embervadon . . . dicsőség . . . ragyogás . . .
Káprázatos fény uton-utfélen.
Izgalmas lét, — tündérmesés világ, —
S a harczenéje kísért szüntelen!

— És annyi pompa, dísz és között,
Mit oly busásan adtak az egek,
Oh mennyi vígság, mennyi kő lakik . . .
Oh hány — tört lélek . . . hány kedélybeteg!

. . . A boldogság pompára nem szorul,
S mi fényt vadászunk mégis — botorul!

Szelly Oszkár.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes szerkesztő ur!

Nagyon szellemes dolognak tartja Ön a következő arany-mondást:

„Sokszor a hallgatni tudás egyik feltétele boldogulásunknak? Mintha látnám azt a némi zavart mutató arczkifejezést, a mely azt mondja: „Ugyan hogyan jut eszébe az ilyen kérdeni? Hát hiszen az a mondas nem alaptalan, de olyan újnak és „aranyak“, vagy éppen szellemesnek nem találjuk.“

Tökéletesen egyet értek Önnel e tekintetben. tisztelt Uram. Nem is azért kérdeztem ezt, mintha magam nem volnék tisztában, hanem mert további kérdéseket akarok tenni, a melyekre nézve már kevésbé vagyok tisztában, vagy mint Laube mondaná, „még nem vagyok nézetemen.“

Nevezetesen egy konkrét esetben jó lenne tudnom, hogy hallgassak-e?

Hadd mondok el a „levél a szerkesztőhöz“ czimű, igen tág fogalmu rovatban, a melylyel mindenfelére nézve visszaélni is könnyen lehet, szívem vágyát. Ezt a formát azért választottam, mert ebbe minden beleillik. Mint az iskolákban, a stilsztika utvesztői között irányadóul vettem azt, hogy a miről nem tudom, milyen műfaj — az tanköltemény, egy a hirlapezikkék közt ilyen tanköltemény a „levél a szerkesztőhöz“. Abba minden beleillik, mert a szerkesztőnek is sok mindent be kell venni — legrosszabb esetben a papirkosarába!

A dolog a következő:

Történt nemrég, hogy egy hetilapunk, a melynek aforismákat küldtem be, rászánta magát, és közülök egyet kinyomatott, — de nem a nevem alatt, azaz hogy nem a nevem felett, (mert a nevemnek alul kellett volna lennie), hanem e czim alatt: „Török közmondások.“

Amennyire örültem a „meghalhatatlannitátásomnak“ annyira fáj a nevem mellőztetése, hogy mondjam, elsikkasztása. Készültem erélyes kifakadási nyilatkozatra, melyben magaménak reklámálom, azt a bizonyos szellemes mondást, készültem a szerkesztő kérdőre vonására, ugy a török közmondásokban, mint a „honi írók (!) szelleme-sebb (!) mondataiban“ való járatlanságának ekletán kiderítésére stb. és e szándékaimat ki is fejtettem egy helybeli pályatársam, a „Béga-csatorna, szépirodalmi, művészeti, társadalmi, közművelődési, közgazdasági, földművelődési, ipari, kereskedelmi és vegyes tartalmu megyei és helyiérdekű közlöny megjelenik minden hó 3-án, 11-én, 19-én, és 27-én, hétfőn és ünnep után következő napon is“ czimű lap szerkesztője előtt.

Ennek azonban sikerült engem e szándékaimról lebeszélni:

— Ugy-e bár te Törökországban születettél?

— Igen.

— És már rég nem voltál lenn?

— Ép csak annyi ideig voltam ott, amíg megszülettem, aztán mindjárt siettem haza.

— No lásd. Hátha ez a szellemes mondasod elterjedt, a nélkül, hogy tudnád, szülőföldeden és most a „guzlicák“ (vagy mivel muzsikálnak ott) hangjai mellett, a te aforizmaidat éneklék!

— Az lehet!

— És a szerkesztő, nehogy járatlan a török és a magyar irodalomban ellenkezőleg, annyira járatos benne, hogy tudja származásukat, és műveket a kellő helyre, mint a török nemzet nagy szellemkincsét mutatta be olvasóinak.

— Az ám mondasz valamit.

Igy történt, hogy én a nevemet nem reklamáltam, és a hetilap szerkesztője — még el!

Ez alkalommal merült föl először azon aggodalmam, hogy hátha nem cselekedtem bölcsen, a midőn hallgattam és hogy ha mindjárt „sokszor a hallgatni tudás egyik feltétele boldogulásunknak“ de sokszor mégis jobb, ha az ember szól és talán nem volt ez a hallgatni tudás feltétlen feltétele boldogulásomnak.

És ez az oka annak, hogy most, midőn a második „affairem“ bekövetkezett, most már azt hiszem, nem hallgathatok. Ez az affaire d'honneur ugyan az, mint az előbbi „csak az ellenkezője.“

Ugyanis most meg az „Ország-Világ“ adott ki egy forizmat, a melyet nem én követtem el, és mégis az én nevem van alatta.

Tekintetes szerkesztő ur! Vegye kezét a szívére, s mondja meg igazán, hallgathatok én mostan?

Ne mondja kérem azt, hogy „sokszor a hallgatni tudás egyik feltétele boldogulásunknak“ — mert éppen ez az a mondas a mit nem én követtem el, és mégis reám fogják.

Ugy-e bár, hogy szólanom kell?

Be kell vallanom, hogy habár sajnálom, hogy nem tőlem való ez a szellemes mondas, de én, idegen tollakkal ékeskedni nem akarok, a lelkekre nem veszem, hogy a világ tévedésben maradjon ez a apercu eredetére nézve és ha már azt nem tudhatja meg, hogy ki írta, legalább egyet tudjon, a ki — nem írta.

Ez az egy én vagyok.

Önök persze vállukat vonogatják az ilyen csekély dolog komolyan nevése fölött. Önök azt mondják, hogy az ugyan nagyon mindegy. akárki írta és nem írta; — de nekem nem az!

Én pl. még azzal sem vagyok tisztában, vajlon a szerkesztőség az én nevemet oly tekintélyesnek tartotta, hogy tévedésből nekem imputált dolgot bátran kiadta, azon hiszemben, hogy a fényes lobogó majd megvédi a dugárut is, — vagy pedig a dugárut tartotta olyan rossznak, hogy szerzőjének — csak engem tarthatott?

Kérem ismerje el a dolog fontosságát reám nézve és adjon szives választ, hogy nyilatkozzam-e?

Nálunk a kérdés élére van állítva. A kaszinóban a többségnek tetszik a mondas, és szellemességem jutalmául el akarják engedni a hátralékos másfélévi tagsági díjamat, mig az olvasókörből ki akarnak miatta golyózni. Azt mondják, ép ugy azt is irhattam volna, hogy „sokszor az utolsó hatossal nem kell visszavágni, mert akkor mi marad a házmesternek?“

Ismét mások, nehogy példákat mondanának, inkább arra biztatnak, hogy egyáltalán ne írják, mert — mint gúnyosan hozzátetszik — magad tudod legjobban, hogy a hallgatni tudás, mily feltétele boldogulásunknak!

Irhatok én aztán itthon a Béga-csatornának világraszóló szellemességű vezércikkeket, a melyekben lehetlenné teszem Carnot-t az elnöki széken — és az affaire leront mindent.

De nemcsak ezen okok miatt tartom helyesnek az őszinte önbeismerést, hanem azért is, mert nem akarok összetűzni az igazi szerzővel, a mondas törvényes atyjával. Mert az, amilyen szellemes ember — és az eléggé megítélhető ez egy sorából agyonmorzsolna engem tollának súlyos csapásával, a miért egy napig is az ő dicsőségének kompetens napfényében sütkezni merészkedtem.

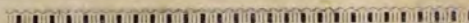
Lelkére venné Ön egy immár ily fényesen induló (!) irodalmi tehetség elnyomatását? Meri Ön nekem azt tanácsolui, hogy ne nyilatkozzam?

Becsés választát „Arany Cserebogár“ név alatt (vagy talán rám ismernének ezen néven, mit gondol?) A szerkesztői üzenetekben kérve maradtam

„pályatársi“ kézszorítással.

Karavukován 1891. őszi utolján.

Emilianus Csipio s. k.

Szélcsend.

— Behre. —

A hold sugára rezg
A csendes tó ölén.
Rejtett fájdalom tép
Szívemnek rejtekén.

Mint e tó, ha csendes,
Ilyen vagy leány te is:
Ily tiszta, szép, szelid
Es épen ily — hamis.

Révész Tivadar.

Magyar királyi szab.

úszó és mentő öltözékre

ZADÁK LAJOS

kereskedő

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 13 sz.

specialis rakárt tart. Tengeri utazások, balti- és minden nagyobb uszó kirándulásoknál, vízi munkálatok- és az életmentéseknél nem uszók is teljes biztonsággal használhatják.

Az angol és hollandi mentő eszközökkel történt összehasonlítás és szigorú kipróbálás után a „Budapesti önkéntes mentő-egyesület“

a „Budapesti tüzoltó-egylet“

és több sport-egyesület a Zadák-fele uszó- és mentő öltözéket a legkitünőbbnek találták.

Az öltözék leírását, valamint árjegyzéket kívánatra a feltaláló ingyen küld.

Minden létező
cigarettapa-
pirok között a
legtökélete-
sebb és felül-
mulhatlan,

a
valódi francia

szivarkapapiros:
Le GLORIA

Joseph Bardou & Fils-től

Perpignan és Párisban.

60 nagy arany érem, 16 nagy díszokmány,
20 „Hors Concours“ okmány.

Hüvely-különlegességek: „Le Gloria“ és
„Vrai Goudron“.

Kaphatók minden norinbergi és papir-nagykeres-
kedésben, valamint minden dohány- és szivar-
tőzsdében.

Fischer Győző

városligeti

testgyejesítő- és vizgyógyintézet

(ezelőtt D. Fischhof vizgyógyintézete)

Budapest, Városliget, Hermina-út 1525.

I. Testgyejesítés Hessing módszere szerint történik.

Az intézet kitüntetését nyert az 1889. évi országos kisdnednevelési kiállítás alkalmával a „Hessing“ gyógy mód meghonosításáért.

II. Vizgyógymód, dr. Fischhof rendszere szerint alkalmaztatik.

Felvételnek bennlakó és bejáró betegek.

Tramway, Omnibusz, Telefon

Programm bérmentve. Jutányos árak!!!

Különlegesség: Prince of
Wales férfi-övek.

Az összes sport-
nemekhez szük-
séges ruházati
cikkek u. m.

verseny és
framing
INGEK,

nadrágok, sapkák és cipők legna-
gyobb raktára.

Sigmund József

Budapest, IV. Városház-utca 2-4

Az iskolai tornázás összes ruházati kellékei.

LAWN TENNIS CZIPÓK.

FLANNEL INGEK.